

Jäätmete ja taaskasutusse võetud ainete juhend

Version 2
Mai 2010

ÕIGUSLIK TEADE

Käesolev dokument on REACH-määruse juhend, mis selgitab REACH-määrusest tulenevaid kohustusi ja seda, kuidas neid täita. Tuleb siiski meeles pidada, et ainus autentne õiguslik alus on REACH-määrus ja käesolev dokument ei ole õiguslikult samaväärne teave. Euroopa Kemikaaliamet ei võta mingit vastutust seoses käesoleva dokumendi sisuga.

VASTUTAMATUSESÄTE

See on algselt inglise keeles koostatud dokumendi tõlke tööversioon. Dokument on tõlgitud ja selle terviklikkust on hinnatud Euroopa Liidu Asutuste Tõlkekeskuses. Eesti pädevad asutused kontrollivad hetkel dokumendis kasutatud teaduslikku/tehnilist sõnavara. Juhime tähelepanu, et ainult inglisekeelne versioon, mis on kättesaadav ka sellel veebilehel, on originaalversioon.

Jäätmete ja taaskasutusse võetud ainete juhend

Viide: ECHA-10-G-07-ET
Avaldamisaeg: 05/2010
Keel: ET

© Euroopa Kemikaaliamet 2010

Esileht © Euroopa Kemikaaliamet

Reprodutseerimine on lubatud allikale viitamisel, lisades viite „Allikas: Euroopa Kemikaaliamet, <http://echa.europa.eu/>” ja saates avaldamise kohta kirjaliku teate ECHA teabetalitusele (publications@echa.europa.eu).

Kui teil tekib küsimusi või tähelepanekuid käesoleva dokumendi kohta, saate need esitada teabenõude vormil (märkige dokumendi viide ja väljaandmise kuupäev). Teabenõude vorm on ECHA veebilehel kontaktandmete jaotises: http://echa.europa.eu/about/contact_en.asp.

EUROOPA KEMIKAALIAMET

Postiaadress: P.O. Box 400, FI-00121 Helsingi, Soome
Külastusaadress: Annankatu 18, Helsingi, Soome

EESSÖNA

Käesolev dokument käsitleb REACH-määrust ehk Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembril 2006 vastu võetud määrust (EÜ) nr 1907/2006¹ (edaspidi: REACH-määrust) ning puudutab täpsemalt artikli 2 lõike 7 punkti d rakendamist. Dokumendis kirjeldatakse, mis tingimustel võivad jäätmetest ainete taaskasutusse võtmisega tegelevad juriidilised isikud kasutada registreerimiskohustusest vabastust (REACH-määruse artikkel 2 lõige 7 punkt d), ning antakse üksikasjalik ülevaade kohustusest vahetada tarneahelas vabastusega hõlmamata teavet (REACH-määruse IV jaotis).

Juhend kuulub juhendisarja, mille eesmärk on aidata kõigil sidusrühmadel täita REACH-määrusega kehtestatud kohustusi. Dokumendid sisaldavad üksikasjalikke suuniseid mitmesuguste REACH-määruse menetluste ning teatud teaduslike ja/või tehniliste meetodite kohta, mida tööstus või ametiasutused peavad REACH-määruse nõuete täitmiseks kasutama.

Juhendi koostas komisjon ja kaasatud olid kõik sidusrühmad: liikmesriigid, tööstus ja valitsusvälised organisatsioonid. Dokument anti üle Euroopa Kemikaaliametile 2008. aasta detsembris REACH-määruse pädevate asutuste koosolekul. Euroopa Kemikaaliamet omakorda täiustas juhendit, võttes arvesse selgituste vajadusi konsultatsioonimenetluse aruteludel ekspertide märkustest² tulenevalt.

Juhendeid saab alla laadida Euroopa Kemikaaliameti veebilehelt³. Juhendi ajakohastusi koostab Euroopa Kemikaaliamet, seejärel läbivad need uuesti konsultatsioonimenetluse.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ) parandus (ELT L 396, 30.12.2006); muudetud nõukogu 15. novembri 2007. aasta määrusega (EÜ) nr 1354/2007, millega kohandatakse Bulgaaria ja Rumeenia ühinemise tõttu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) (ELT L 304, 22.11.2007, lk 1).

² http://echa.europa.eu/doc/FINAL_MB_30_2007_Consultation_procedure_on_guidance.pdf.

³ http://echa.europa.eu/reach_et.asp.

Dokumendi muudatused

Versioon	Kommentaar	Kuupäev
Versioon 1	Euroopa Komisjoni koostatud juhendi eelnõu(CA/24/2008 rev. 1), mis saadeti kommenteerimiseks REACH-määruse pädevate asutuste koosolekule.	September 2008
Versioon 1.1	Juhendi eelnõu (CA/24/2008 rev. 2) – Lisati tootenäidis (teatud tingimustel võib täitematerjale pidada toodeteks).	Oktoober 2008
Versioon 1.2	Juhendi eelnõu (CA/24/2008 rev. 3) – Kohandati lahtiütlust.	Aprill 2009
Versioon 1.3	<ul style="list-style-type: none"> – Keskenduti järgmistele juhendi valdkondadele: i) registreerimiskohustusest vabastamine vastavalt artikli 2 lõike 7 punktidele d ning ii) ainete taaskasutamisega tegelevate käitajate kohustus teavitada kliente ohtlike ainetest, mida sisaldavad nende turuleviidavad taaskasutusse võetavad tooted. <ul style="list-style-type: none"> ○ Samasus varem registreeritud ainega. ○ Aine teabe kättesaadavus seda aine taaskasutamisega tegevale käitajale. ○ Ohtlike ainete direktiiviga ja CLP-määrusega seotud kohustuste täitmiseks vajaliku teabe kättesaadavus ainet taaskasutamisega tegevale käitajale. ○ CLP-määruse kohased teavitamiskohustused. – Ainete samasusteabe ühtlustamine, segudes sisalduvate lisandite ja ainete staatus. – Käesoleva juhendi ja toodete juhendi sõnastuse ühtlustamine. – Selgitused, millised on ainete taaskasutamisega tegelevate käitajate (kes on vabastatud aine registreerimiskohustusest) kohustused seoses taaskasutusse võetud materjali võimalike ohtude hindamisega ja nendest klientide teavitamisega. – Viited ajakohastatud juhenditele. – Dokumendi restruktureerimine. – Lisati: <ul style="list-style-type: none"> ○ näited, ○ töövoog, ○ lühendite ja mõistete loend. 	Märts 2010
Versioon 2	<ul style="list-style-type: none"> - Sõnastuse muutmine ja selgitamine. - Suurem ühtlus sõnastustes: aine ainena, segu ja toode. 	Mai 2010

SISUKORD

1.	SISSEjuhatus.....	1
2.	TaaskasutusSE VÕetud ainetele reach-määrusega esitatud nõuded	3
2.1.	Eelregistreerimine.....	3
2.2.	Registreerimine.....	4
2.2.1.	Kas taaskasutusse võtmine on REACH-määruse mõistes tootmisprotsess?.....	5
2.2.2.	Taaskasutusse võetud aine identifitseerimine.....	5
2.2.3.	Aine, segu ja toote eristamine	6
2.2.4.	Lisandid	8
2.3.	Registreerimiskohustusest vabastamise tingimused vastavalt REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktile d.....	9
2.3.1.	1. tingimus: taaskasutusse võetud aine ja varem registreeritud aine samasus	10
2.3.2.	2. tingimus: nõutav teave	11
2.4.	Teave, mis peab olema kättesaadav taaskasutusse võetud ainete kasutajatele.....	13
2.4.1.	Teabe asjakohasus ja piisavus.....	13
2.4.2.	Ohutuskardid.....	14
2.4.3.	Muu teave: registreerimisnumber ja kokkupuutestsenaarium	15
2.5.	Muud kohustused	18
2.5.1.	Klassifitseerimis- ja märgistusandmik.....	18
2.5.2.	Piirangud	18
2.5.3.	Autoriseerimine.....	18
2.6.	Olulised asjaolud teatud taaskasutusse võetud materjalide voogude korral.....	19
1. LISA:	taaskasutusse võetud materjalide näidisvood	21
1.1.	Taaskasutusse võetud paber	21
1.2.	Taaskasutusse võetud klaas.....	21
1.3.	Taaskasutusse võetud metallid	22
1.4.	Taaskasutusse võetud agregaadid.....	23
1.5.	Taaskasutusse võetud polümeerid	25
1.6.	Taaskasutusse võetud kummi	26
1.7.	Taaskasutusse võetud baasõlid	27
1.8.	Taaskasutusse võetud lahustid.....	28
2. LISA:	lühendid ja mõisted.....	29

1. SISSEJUHATUS

REACH-määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatakse: „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2006/12/EÜ⁴ määratletud jäätmeid ei loeta aineks, segudeks või tooteks käesoleva määruse artikli 3 tähenduses”. Seetõttu ei laiene ainete, segude ja toodete kohta käivad REACH-määruse nõuded jäätmetele⁵.

See aga ei tähenda, et jäätmetes sisalduvad ained oleksid REACH-määruse kohaldamisalast täielikult välja arvatud. REACH-määruse järgi registreerimisele kuuluvate aine eraldi ainaena või segude või toodete koostisainena (edaspidi: aine) tootjad või importijad peavad REACH-määruse II jaotisele vastavaid hindamisi läbi viies vajaduse korral arvesse võtma aine elutsükli jäätmeetappi, lähtudes I lisa osast 5.2.2⁶. Täpsemalt on kokkupuutetsenaariumid määratletud REACH-määruse artikli 3 lõikes 37 kui „*tingimuste, sealhulgas käitlemistingimuste ja riskijuhtimismeetmete kogum, mis kirjeldab aine valmistamist või kasutamist selle elutsükli vältel ning seda, kuidas tootjad või importijad ohjavad või soovivad allkasutajatel ohjata selle kokkupuudet inimeste ja keskkonnaga. [...]*” Jäätmed, mis võivad sisaldada mingit ainet, hõlmavad selle aine tootmisel ja kasutamisel ning ainet sisaldavate toodete kasutusea lõppemisel tekkivaid jäätmeid.

Jäätmete staatust kokkupuutetsenaariumide kontekstis ning sellest lähtuvat REACH-määruse ja jäätmealase seadusandluse vastastikust toimimist on kirjeldatud „Teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhendi” jaotistes R 13.2.6 ning R 18.2⁷. Seetõttu käesolevas juhendis kokkupuutetsenaariume aine elutsükli jäätmeetapi jaoks lähemalt ei käsitleta.

Niipea kui materjalid lakkavad olemast jäätmed, kehtivad nende suhtes REACH-määruse nõuded põhimõtteliselt samal viisil kui mis tahes muude materjalide korral mitme tingimuslikult sätestatud erandiga. Seda, millal jäätmed lakkavad olemast jäätmed, on pikalt arutletud. Uue jäätmete raamdirektiivi artikli 6 lõigete 1 ja 2 järgi lakkavad teatud jäätmed olemast jäätmed, kui need on läbinud taaskasutamistoimingu ja vastavad konkreetsetele kriteeriumidele, mis töötatakse välja kooskõlas kindlate õiguslike tingimustega, eelkõige järgmistel juhtudel:

- a) aineid või esemeid kasutatakse tavaliselt konkreetseks otstarbeks;
- b) sellise aine või eseme jaoks on olemas turg või nõudmine;
- c) aine või ese vastab konkreetseks otstarbeks ette nähtud tehnilistele nõudmistele ning kehtivatele õigusaktidele ja toodete suhtes kohaldatavatele standarditele ning
- d) aine või eseme kasutamine ei avalda lõppkokkuvõttes ebasoodsat mõju keskkonnale ega inimese tervisele.

Sellised kriteeriumid seatakse teatud materjalidele komisjoni delegeeritud õigusaktidega komiteemenetluse korras. Iga jäätmevoo korral tuleb arvestada eri tegureid. Arutelu ning juhiseid jäätmete lakkamise kriteeriumide⁸ kohta eri jäätmevoogudes ei käsitleta selles dokumendis.

⁴ Tühistatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiviga 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja tunnistab kehtetuks teatud varasemad direktiivid (jäätmete raamdirektiiv).

⁵ Selle vabastuse täpsem kirjeldus on toodud registreerimisjuhendis:

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_en.htm (jaotis 1.6.3.4).

⁶ Vt ka jäätmeetappide vältel toimuva kokkupuute hindamise juhendit

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_r18_en.pdf?vers=20_08_08.

⁷ „Teabele esitatavate nõuete ja kemikaaliohutuse hindamise juhendi” (IR/CSA) jaotis R 13.2.6 „Jäätmeetappidega seotud käitlemistingimused ja riskijuhtimismeetmed” ning jaotis R 18.2 „Tootmisel, kasutamisel ning järgnevatel elutsükli etappidel tekkivate jäätmevoogude iseloomustamine”.

http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/information_requirements_en.htm.

⁸ Teave direktiivi 2008/98/EÜ (jäätmete raamdirektiiv) kontekstis jäätmete lakkamise kriteeriumide kohta on veebilehel: <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

Tulevaste võimalike komiteemenetluse otsused,⁹ samuti liikmesriikide ametiasutuste poolt vastu võetavad jäätmete lakkamise otsused, mis tehakse eraldi iga üksikjuhtumi kohta, vastavalt jäätmete raamdirektiivi artikli 6 lõikele 4¹⁰, võivad anda tulevikus alust käsitleda mõningaid praegu jäätmeteks peetavaid materjale materjalidena, mis on lakanud olemast jäätmed. See tähendab, et sellised materjalid ei kuuluks enam jäätmealase seadusandluse reguleerimisalasse, aga ka seda, et nende suhtes võivad hakata kehtima REACH-määruse nõuded, v.a juhul, kui kehtib vabastus. Jäätmetelakkamise kriteeriumide väljaselgitamine on jäätmealase seadusandluse ülesanne ning käesolevas dokumendis ei anta juhiseid, millal kriteeriumid kehtivad ega millal kasutusest kõrvaldatud tooted lakkavad olemast jäätmed. Käesoleva jäätmete ja taaskasutusse võetud ainete juhendi eesmärk on täpsemalt selgitada jäätmete taaskasutatavate ettevõtete kohustusi¹¹ REACH-määruse nõuete raames ja aidata sellega kaasa Euroopa Komisjoni jätkusuutliku arengu poliitika üldiste eesmärkide saavutamisele ning toetada jäätmete taaskasutamist ja ringlussevõttu.

Juhendi eesmärk on selgitada nende taaskasutusse võetud materjalide staatust, mis on lakanud olemast jäätmed ning mis peavad vastama REACH-määruse nõuetele ainete, segude või toodete kohta. Juhendis kirjeldatakse, millise põhiteabe alusel võib ainete taaskasutamisega tegelev käitaja saada kasu REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d sätestatud vabastustest:

„2.7 II, V ja VI jaotisest arvatakse välja järgmised ained:

[...]

d) II jaotise kohaselt registreeritud ained, mis esinevad kas ainena, segude või toodete koostisainena ning mis on ühenduses taaskasutusse võetud, kui:

i) taaskasutamistsprotsessi tulemusena saadud aine on sama mis II jaotise kohaselt registreeritud aine; ja

ii) II jaotise kohaselt registreeritud aineid käsitlev teave, mida nõutakse vastavalt artiklitele 31 või 32, on taaskasutava ettevõtte käsutuses.”¹²

NB! Juhendis ei täpsustata, kui üksikasjalikud peavad taaskasutamisevood olema. Samas on juhendi 1. lisas valitud näidiste abil kirjeldatud üldkohustusi, mida ainete taaskasutamisega tegelev käitaja peab täitma, et kasutada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastusi.

⁹ http://europa.eu/scadplus/glossary/comitology_en.htm.

¹⁰ Jäätmete lakkamise määratleb uue jäätmete raamdirektiivi 98/2008/EÜ artikkel 6 järgmiselt: kui lõigetes 1 ja 2 sätestatud menetluse kohaselt ei ole ühenduse tasandil kriteeriume (jäätmete lakkamine) kehtestatud, võivad liikmesriigid kohaldatavat kohtupraktikat arvesse võttes iga üksikjuhtumi korral otsustada, kas teatud jäätmed on lakanud olemast jäätmed. Liikmesriigid teatavad sellistest otsustest komisjonile vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta direktiivile 98/34/EÜ, millega nähakse ette tehnilistest standarditest ja eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teavitamise kord (1), kui selle direktiiviga seda nõutakse.

¹¹ Mõisted „ainete taaskasutamisega tegelev käitaja”, „taaskasutav ettevõte” ja „taaskasutusse võetud aine tootja” on käesolevas dokumendis samatähenduslikud.

¹² Artikli 2 lõike 7 punktis d kohaselt vabastatakse taaskasutusse võetud ained üksnes teatud tingimustel. Seega ei kavatsetud taaskasutusse võetavate ainete kaasamisega V lissasse kehtestada nende suhtes üldist vabastust.

2. TAASKASUTUSSE VÕETUD AINETELE REACH-MÄÄRUSEGA ESITATUD NÕUDED

See, millisel jäätmetöötlusetapil hakkavad REACH-määruse kohustused kehtima, oleneb sellest, millal materjal kaotab oma jäätmestaatuse. Seega kui materjalid lakkavad olemast jäätmed, loetakse taaskasutamisprotsess lõpetatuks. Jäätmetena lakanud materjalid võib seejärel töödelda kui aineid eraldi ainetena, segude või toodete koostisainetena tootmisprotsessis. Taaskasutamisprotsessid toimuvad sageli mitmes etapis ning mõnikord on alles viimase etapi tulemuseks materjal, mida ei klassifitseerita Euroopa Liidu jäätmealase seadusandluse kohaselt enam jäätmeiks. Lisaks võib esineda juhtumeid, kus üksnes osa taaskasutamisprotsessi läbinud materjalist ei ole jäätmed¹³.

Seetõttu on kõik taaskasutamisprotsessi etapid, mille tulemuseks ei ole jäätmestaatusest vabanenud materjal, jäätmetöötlusprotsessi osad, mida reguleerib jäätmealane seadusandlus. Ka REACH-määruse artikli 2 lõike 2 kohaselt ei käsitleta jäätmeid, sealhulgas taaskasutamisprotsessi käigus tekkivaid jäätmeid, eraldi ainete, segude ega toodetena. REACH-määruse eesmärgil tuleb taaskasutusse võetud aineid käsitleda **ainetena, mis** on küll olnud jäätmete osa, kuid vastavalt jäätmete raamdirektiivile **on lakanud olemast jäätmed**. Taaskasutusse võetud aine koostisosad võivad olla osalenud jäätmevoos või saadud keemilise modifitseerimise tulemusena jäätmevoost taaskasutamisprotsessi käigus (vt jaotis 2.2.1).

2.1. Eelregistreerimine

REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d kohaselt võib taaskasutusse võetud aine registreerimiskohustusest vabastuse eelduseks olla see, et sama aine on juba varem registreeritud. Kuigi on tõenäoline, et enamik taaskasutusse võetud ainetest registreeritakse siis, kui faasiainetele registreerimiskohustus rakendub, ei oldud eelregistreerimisfaasi lõpuks registreeritud ühtegi ainet¹⁴. Samas on mittefaasiainete, mis ei saa kasu eelregistreerimisest, registreerimine kohustuslik alates 2008. aasta juunist, mil jõustus REACH-määruse II jaotis. Seetõttu peavad kõik taaskasutusse võetud mittefaasiained olema registreeritud, et nende suhtes kehtiks REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d toodud vabastus.

Kui mõni teine tegutseja ei ole ainet registreerinud, ei ole REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d tingimused täidetud. Sellist ainet tootval taaskasutamise tegeleval käitajal võib olla kohustus aine registreerida. See tähendab, et taaskasutamise tegelevad käitajad, kes pole oma ainet eelregistreerinud, ei saa seaduspäraselt oma ainet toota ega turule viia seni, kuni kas ettevõtte ise või mõni teine tegutseja on aine registreerinud.

¹³ Jäätmete raamdirektiivi artikli 6 lõige 1: „Teatavad täpsemalt määratletud jäätmed lakkavad olemast jäätmed [...], kui nad on läbinud taaskasutamistoimingut, kaasa arvatud ringlussevõtt [...]” ja artikli 6 lõige 3: „Jäätmed, mis lakkavad lõigete 1 ja 2 kohaselt olemast jäätmed, lakkavad samuti olemast jäätmed, pidades silmas direktiivides 94/62/EÜ, 2000/53/EÜ, 2002/96/EÜ ja 2006/66/EÜ ja muudes ühenduse asjakohastes õigusaktides kehtestatud taaskasutamise ja ringlussevõtu eesmärkide täitmist, kui nende õigusaktide nõuded ringlussevõtu või taaskasutamise kohta on täidetud.”

¹⁴ Eelregistreerimine seisneb Euroopa Kemikaaliametile tasuta piiratud teabekogumi esitamises (enamasti aine nimetus, kontaktisiku nimi ja aadress, kavandatav registreerimistähtaeg ja koguse vahemik; täpsem teave on aadressil http://echa.europa.eu/pre-registration_en.asp). Eelregistreerijad peavad vastama andmete päringutele (kui eelregistreerija vajalikke andmeid ei oma, piisab sellest, kui sellistele päringutele vastates seda märkida). Taaskasutava ettevõtte roll ainet käsitlevas teabevahetusfoorumis (SIEF) sõltub nende omast soovist asjaga tegeleda, kuid nad võivad ka otsustada, et ei soovi foorumis aktiivselt osaleda (nad võivad olla passiivsed osalejad). Eelregistreerijatelt ei nõuta foorumi tasude maksmist, v.a juhul kui nad kasutavad mistahes teavet, millega seotud kulud kuuluvad REACH-määruse kohaselt jagamisele (täpsemalt vt andmete jagamise juhend). Eelregistreerimine ei kohusta ainet registreerima.

Vaid eelregistreerimine annab õiguskindluse, et aine tootmine või turuleviimine võib jätkuda kuni asjakohase registreerimistähtajani eeldusel, et eelregistreeritud aine vastab REACH-määruse artikli 3 lõike 20 tingimustele. Kuigi eelregistreerimine ja ka hilise eelregistreerimise esimene tähtaeg on juba möödas, saavad need, kes esimest korda toodavad või impordivad taaskasutusse võetud faasiaineid eraldi ainetena või segude või toodete koostisainetena teatud tingimustel osaleda hilisel eelregistreerimisel, nagu on ette nähtud REACH-määruse artikli 28 lõikes 6¹⁵.

Pärast eelregistreerimist ei pruugi registreerimine olla vajalik, sest lõpuks registreerib aine(d) keegi teine, võimaldades taaskasutamise tegeleval käitajal kasutada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastusest. Kui (kas ühenduse või riigi tasandil) peaks vastu võetama otsus jäätmete lakkamise staatuse muutmise kohta, on samuti võimalik kasutada hilise eelregistreerimise võimalust, nagu on kirjeldatud REACH-määruse artikli 28 lõikes 6. Taaskasutamise tegelevad käitajad peavad siiski hindama, kas jäätmete lakkamise staatuse võib muuta registreerimistähtaega, sest teatud materjalide korral võib taaskasutusse võetud aine kogus olla suurem kui esmatoodang. Seetõttu võib juhtuda, et taaskasutamise tegelev käitaja peab aine registreerima enne esmatootjaid.

Eelregistreerimine võib olla lähtekohaks suhtlemisel teiste sama aine tootjatega. See tagab taaskasutamise tegelevatele käitajatele juurdepääsu teiste sama aine tootjate kontaktandmetele ning soovi korral võimaluse osaleda ainet käsitleva teabevahetusfoorumi (SIEF) aruteludes. Eelregistreerimine annab taaskasutamise tegelevatele käitajatele võimaluse osaleda ka aruteludes aine samasuse üle ning tõendada oma aine samasust, et ühineda foorumiga. Veel üks foorumis osalemise eeliseid on see, et kasutusea lõppetapis olevate materjalide käitlemisele on lihtsam koostada korrektseid kokkupuutestsenaariume ning (vajalikul määral) tuvastada esmaste ja teiseste tootmisprotsesside erinevusi ja mõjusid. SIEF võib pakkuda ka võimalust arutleda ohutusteabele juurdepääsu üle, mida taaskasutamise tegelevatel käitajatel on vaja registreerimiskohustusest vabastuse saamiseks ning mis on abiks ka muude kohustuste täitmisel, mis võivad tuleneda REACH-määruse kohasest ainete registreerimiskohustuse staatusest (jaotis 2.5) ning teabe kättesaadavusest (jaotis 2.3.2). NB! Taaskasutusse võetud materjali eelregistreerimine UVCB-ainena (lisandeid sisaldava üksiku aine asemel) võib hilisemas etapis raskendada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel vabastuse saamist (jaotis 2.2.3).

2.2. Registreerimine

Nagu mis tahes muud ained, mis kuuluvad REACH-määruse reguleerimisalasse, tuleb ka taaskasutusse võetud ained REACH-määruse nõuete kohaselt registreerida.

Aine lõplikku taaskasutusse võtvad juriidilised isikud peavad kontrollima, kas taaskasutusse võetud aine on registreerimiskohustusest vabastatud, sest aine on kantud REACH-määruse IV lisa loetellu või vastab V lisa kirjeldatud tingimustele. Selliste taaskasutusse võetud ainete näited on käesoleva juhendi lisa 1.

¹⁵ Juriidilised isikud võivad aineid eelregistreerida pärast 1. detsembrist 2008, kui:

- nad toodavad või impordivad faasiaineid (aine või seguna) pärast 1. detsembrist 2008 koguses vähemalt 1 tonn aastas ning suudavad tõendada, et teevad seda esimest korda, või
- nad toodavad või impordivad tooteid, millest on ette nähtud ainete eraldumine, pärast 1. detsembrist 2008 koguses vähemalt 1 tonn aastas ning suudavad tõendada, et teevad seda esimest korda.

Sellistel juhtudel kehtivad eelregistreerimisel järgmised tähtajad:

- hiljemalt kuus kuud pärast seda, kui tootmine või importimine ületab ühe 1 tonni künnise, ning
- vähemalt 12 kuud enne asjakohast registreerimise üleminekutähtaega.

Selles kontekstis tähendab esmakordne tootmine või importimine tootmist või importimist esimest korda pärast REACH-määruse jõustumist (1. juuni 2007).

Kui kirjeldatud vabastused ei kehti, saab REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d järgi taaskasutusse võetud ainetele vabastuse teatud tingimustel. Neid tingimusi on täpsemalt kirjeldatud jaotises 2.3. Tingimustele vastavuse tagamiseks tuleb meeles pidada, et REACH-määruse üldine registreerimisnõue kehtib põhimõtteliselt ka taaskasutusse võetud ainete kohta ning arvestada järgmistes alajaotistes käsitletavaid teemasid.

2.2.1. Kas taaskasutusse võtmine on REACH-määruse mõistes tootmisprotsess?

Nagu juba mainitud, võib materjali, mis on lakanud olemast jäätmed, pidada aineks eraldi ainena, vähemalt kahte ainet sisaldava seguna või tootena. Seetõttu tuleb selgitada, kas taaskasutusse võetud aine on algselt registreeritud aine kasutamise jätkamine.. Kui ei ole, tuleb selgitada, kas tegu on tootmisega, mis muudab jäätmed uuesti üheks või mitmeks aineks eraldi ainena, segu või toote koostisainena.

Esiolgu aine elutsükkel ja tarneahel lõppevad jäätmeetapiga. Kui jäätmed lakkavad olemast jäätmed, algab ainete uus elutsükkel. Taaskasutamise protsess keskendub nendest jäätmetest aine taaskasutusse võtmisele. Seetõttu ei saa taaskasutamine mingil juhul ega mingi määratluse alusel olla kasutusala¹⁶.

REACH-määruse artikkel 3 lõige 8 määratleb tootmise kui „*ainete tootmine või ekstraheerimine nende iseloomulikus olekus*“. Jäätmetena ja taaskasutamise protsessi käigus keemiliselt modifitseeritud ained (nt teatud räbu, nagu ilmastiku mõjutatud teraseräbu, lendtuhk, metaani moodustumine polümeeride „tooraine ringlussevõtul“) vastavad täpselt sellele määratlusele.

Mõned taaskasutusse võetud ainete taaskasutamise protsessid ei muuda siiski ainete keemilist koostist (eriti mehaaniline töötlemine või ringlussevõtt, nagu sortimine, eraldamine, saasteainetest puhastamine, homogeneerimine ning materjali makrostruktuuri muutev töötlus, nagu purustamine (täitematerjalid), lõikamine, hakkimine (metallijäägid), granuleerimine (plastijäägid) ning materjalide jahvatamine ja taassulatamine ilma keemiliselt modifitseerimata).

Lähenemise järjepidevuse ja jõustatavuse tagamiseks loetakse **kõiki** taaskasutamise meetodeid (sh mehaaniline töötlemine) tootmisprotsessiks, kui selle tulemusel tekib pärast ühe või mitme taaskasutamisetapi läbimist üks või enam ainet eraldi ainena, segu või toote koostisainena, mis on lakanud olemast jäätmed.

2.2.2. Taaskasutusse võetud aine identifitseerimine

Selleks, et saada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d järgi vabastust, tuleb taaskasutusse võetud aine identifitseerida. Nii nagu teisi REACH-määruse kohaselt registreeritavaid aineid, identifitseeritakse ka taaskasutusse võetud ained nimetuse ja piisavalt kirjeldavate andmete alusel. REACH-määruse VI lisa 2. punktis „Aine identifitseerimine“ on loetletud, mis teave on piisav aine korrektseks identifitseerimiseks ja nimetamiseks¹⁷. Vajalik teave sisaldab üldjuhul IUPAC nomenklatuuri kohast nimetust ja/või mis tahes muid keemilisi identifikaatoreid, molekulaarstruktuurivalemit, aine koostist ja analüütilisi andmeid (sealhulgas tavaliselt spektraal- ja kromatograafilisi andmeid).

Et jäätmevoog, millest aineid taaskasutusse võetakse, on väga muutuva koostisega ning jäätmetest võetakse taaskasutusse aineid sageli segudena, mitte eraldi ainetena, ei pruugi alati

¹⁶ Artikkel 3 lõige 24 määratleb „kasutusala“ kui „*mis tahes töötlemine, valmistamine, tarbimine, ladustamine, säilitamine, töötlemine, mahutitesse paigutamine, ühest mahutist teise üleviimine, segamine, toote valmistamine või mis tahes muu kasutamine*“.

¹⁷ Ainete REACH-määruse kohaselt identifitseerimise ja nimetamise juhend on veebilehel http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/substance_id_en.htm.

olla võimalik saada iga taaskasutusse võetud aine kohta selliseid analüütilisi andmeid. Sellisel juhul tuleb probleemi selgelt väljendada ning arutleda, mis teised andmed oleksid taaskasutusse võetud aine(te) identifitseerimiseks piisavad. Selleks, et võrrelda taaskasutusse võetud aine identiteeti REACH-määruse II jaotise kohaselt registreeritud esialgse aine omaga, tuleb dokumenteerida taaskasutusse võetud aine jaoks spetsiifiliselt oluline teave (jäätmete päritolu, kasutatud materjalide ohjamine, kättesaadavuse korral spektraalandmed, töötlemisprotsessi etapid, mis tagavad, et taaskasutusse võetud aines eraldi aina või segu koostisainena ei esineks teatud lisandeid)¹⁸.

2.2.3. Aine, segu ja toote eristamine

Selleks, et hinnata taaskasutusse võetud materjalide registreerimise nõudeid, tuleb kõigepealt selgelt määratleda, kas materjal on eraldi aine, segu (sisaldab kahte või enam segatud ainet) või toode. Seda teemat käsitletakse alljärgnevas jaotistes, lähtudes REACH-määruse artiklis 3 esitatud mõistete „aine”, „segu” ja „toode” määratlustest¹⁹. Nende määratluste rakendamise täpsemad juhised annavad ainete identifitseerimise ja toodetes sisalduvatele ainetele esitatavate nõuete juhenddokumendid.

2.2.3.1. Toode

Taaskasutamise protsessi otseseks tulemiks võib eraldi aine või segu asemel olla hoopis toode, nt plastmassist tehtud pargipink. Toode võib valmida näiteks juhul, kui kogutud ja sorditud polümeeri- või metallijäätmed sulatatakse otse uuteks toodeteks. Toodetes sisalduvate ainete registreerimist nõutakse üksnes juhul, kui nende eraldumist võib REACH-määruse artikli 7 lõikes 1 osutatud tingimustel ette näha või kui Euroopa Kemikaaliamet on võtnud vastu otsuse, et registreerimist nõutakse vastavalt REACH-määruse artikli 7 lõikele 5²⁰. Üksnes sellistel piiratud juhtudel tuleb selgitada artikli 2 lõike 7 punkti d kehtivust, sest taaskasutamisega tegelev ettevõtte peab täitma tingimusi, mis on sätestatud toodete koostisesse kuuluvaid aineid käsitlevas REACH-määruse artiklis 7. Kui taaskasutamisega tegelev käitaja ei saa mingil põhjusel tugineda artikli 2 lõike 7 punktile d, võib ta sellegipoolest vastavalt REACH-määruse artikli 7 lõikele 6 olla registreerimiskohustusest vabastatud, kui aine on juba antud kasutusalaaks registreeritud.

REACH-määruse artikli 3 lõikes 3 esitatud määratluse kohaselt on toode „ese, millele antakse tootmise käigus teatud kuju, pinnaviimistlus või kujundus, mis määrab tema funktsiooni suuremal määral kui tema keemiline koostis”.

Kui saate ühemõtteliselt järeldada, et eseme kuju, pinnaviimistlus või kujundus määrab eseme funktsiooni suuremal määral kui tema keemiline koostis, võib eset selle määratluse alusel nimetada tooteks. Kui kuju, pinnaviimistlus või kujundus on sama või vähem oluline kui keemiline koostis, on tegu aine või seguga. Kui ühemõtteliselt pole võimalik järeldada, kas ese vastab REACH-määruses esitatud toote määratlusele või mitte, tuleb korraldada põhjalikum hindamine. Sellisel juhul soovitame otsida lisateavet toodetes sisalduvatele ainetele esitatavate nõuete juhendist²¹.

¹⁸ Jäätmete lakkamise kriteeriumi vastavusesseire tulemusel saadud teave peab tagama teise toorme teatud kvaliteedi, vältima selle ohtlikud omadused ja piirama võõrmaterjalide olemasolu, ühtlasi võib see aidata tagada taaskasutusse võetud aine vastavust samasuse tingimustele (vt ka jaotis 2.3.1).

¹⁹ Artikkel 3 lõige 1: aine; artikkel 3 lõige 2: segu; artikkel 3 lõige 3: toode.

²⁰ Kui aga tootes leidub väga ohtlikke aineid (SVHC), mis on kantud REACH-määruse XIV lisa kandidaatainete nimekirja, võib vastavalt REACH-määruse artikli 7 lõikele 2 rakendada teavitamiskohustus ja artiklile 33 teabevahetuse kohustus.

²¹ Toodetes sisalduvatele ainetele esitatavate nõuete juhend on veebilehel http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/articles_en.htm, kuid see on praegu ülevaatamisel. Ülevaatamise seis on veebilehel http://guidance.echa.europa.eu/guidance4_en.htm.

Kui taaskasutusse võetud materjali tuleb edaspidi keemiliselt töödelda või muuta selle kuju või pinnaviimistlust (nt sulatamise teel uue kuju andmine), tähendab see, et materjal on pigem eraldi aine või segu, mitte toode.

Kui neid tingimusi arvestades otsustatakse, et materjali näol on tegemist tootega, tuleb vastavalt REACH-määruse artikli 7 lõikele 1 või artikli 7 lõikele 5 registreerida tootes sisalduvad ained üksnes erandjuhtudel ja taaskasutamisega tegelev käitaja võib saada registreerimiskohustusest vabastuse, kui need ained vastavad REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d nõuetele, nagu eespool kirjeldatud.

2.2.3.2. Aine eraldi aina või segu koostisainena

REACH-määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt on **aine** „looduslik või tootmismenetluse teel saadud keemiline element või selle ühendid **koos püsivuse säilitamiseks vajalike ja tootmismenetlusest johtuvate lisanditega**, välja arvatud lahustid, mida on võimalik ainest eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist“.

Aineid võib jagada kahte peamisse rühma:

1. „Täpselt määratletud ained“: kindlaks määratud kvalitatiivse ja kvantitatiivse koostisega ained, mille piisav identifitseerimine on võimalik REACH-määruse VI lisa 2. punktis esitatud tunnuste alusel. Identifitseerimise ja nimetamise reeglid erinevad aineti:

- ühe põhikoostisosaga (üht ainet $\geq 80\%$) täpselt määratletud ained (üht koostisosa sisaldavad ained);
- mitmest põhikoostisosast koosnevad ained (iga koostisosa aines $\geq 10\%$ ja $< 80\%$) (mitut koostisosa sisaldavad ained).

2. „UVCB-ained“: *tundmatu või muutuva koostisega ained, kompleksed reaktsioonisaadused või bioloogilist päritolu materjalid, mida ei ole võimalik nende keemilise koostise alusel küllaldaselt määral identifitseerida, sest:*

- koostisosade arv on suhteliselt suur ja/või
- koostis on suures osas tundmatu ja/või
- koostis on suhteliselt muutuv ja halvasti ennustatav. Error! Bookmark not defined.

Nende ainete korral tuleb kasutada teisi identifikaatoreid, nagu aine päritolu või tootmisprotsessi tüüp.

Taaskasutusse võetud ainete jaoks on eriti olulised lähenemised, millega aine identifitseeritakse üht koostisosa sisaldavaks või UVCB-aineks. Seevastu mitut koostisosa sisaldava aine määratlus viitab spetsiifilise tootmisprotsessi tulemusena tekkivate ainete kategooriale (vt näide 3 lisa 1) ning kehtib taaskasutusse võetud ainete kohta üksnes erijuhtudel. Kui aga materjalid on loetletud EINECS loetelus, tähendab see, et neid käsitletakse ainetena, kuigi sageli tuleb aine identiteeti täpsustada.

REACH-määruse artikli 3 lõike 2 järgi on **segu**²² „kahest või enamast ainest koosnev segu või lahus“. Seega võib taaskasutusse võetud materjal olla ka segu, mis sisaldab mitut taaskasutusse võetud ainet.

Üldiselt eristatakse segusid ja aineid, mistõttu ei tohi neid mõisteid omavahel segi ajada. Mõisteid „segu“ ja „aine“ tuleb tõlgendada selliselt, et mõiste „aine“ hõlmaks keemilise reaktsiooni tulemusena tekkinud reaktsioonimassi. Mõiste „segu“ tähendab üksnes segusid, mis ei teki keemilise reaktsiooni tulemusel.

²² 31. detsembri 2008. aasta määruse 1272/2008 (CLP-määrus) artikli 57 lõike 11 punktis 30 on toodud täpsustus, et REACH-määruses leiduv termin „valmistis“ on asendatud terminiga „segu“.

Et paljud taaskasutamisega tegelevad ettevõtted ei tooda eraldi aineid, vaid pigem aineid segude koostisainetena (nt plastid, kummi, jne), selgitatakse järgnevalt, kuidas eristada segusid ja muutuva koostisega UVCB-aineid.

Paljud taaskasutusse võetud materjalid koosnevad kahest või enamast ainest, kuid neil on ka UVCB-ainetele omaseid tunnuseid. Seetõttu on teatud määral võimalik aineid iseloomustada ühel või teisel moel. Tootja või importija peab ise otsustama, milline neist kahest võimalusest sobib materjali iseloomustamiseks kõige paremini.

Teisest küljest on väga keeruka koostisega aineid lihtsam registreerida UVCB-ainetena. Samas ei pruugi keeruka koostisega taaskasutusse võetud materjalidel sageli olla neile vastavaid algseid aineid, mis oleksid UVCB-ainetena juba registreeritud. Seetõttu ei pruugi selliste ainete puhul olla kasu faasiaine staatusest, sest ei esine vastavat EINECS sissekannet. Kui see on nii, ei pruugi olla ühtegi registreeringut, mille põhjal oleks võimalik saada artikli 2 lõike 7 punktis d kirjeldatud registreerimiskohustusest vabastust.

Sellegipoolest võivad materjali individuaalsed koostisosad olla varem registreeritud (või registreerimiskohustusest vabastatud), tagades REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel vabastuse registreerimiskohustusest eeldusel, et asjassepuutuv ohutusteave on kättesaadav.

Taaskasutuse tulemusena võib tekkida üks või enam ainet eraldi ainenähtena või segu koostisainena. Taaskasutamisega tegelev käitaja peab ise otsustama, kas materjal on eraldi aine või segu koostises sisalduv aine. Igal juhul tuleb ettevõttel selgeks teha, kas üksikkoostisosad või -ained on varem registreeritud, mis võimaldaks neile kohaldada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel vabastust registreerimiskohustusest eeldusel, et asjassepuutuv ohutusteave on kättesaadav (vt jaotis 2.3.2 ja 2.4.1).

2.2.4. Lisandid

Taaskasutusse võetud materjalide korral võib olla keeruline otsustada, kas materjali mõni koostisosa on aine või lisand. Ainete identifitseerimise juhendis määratletakse lisandit järgmiselt: „*Toodetud aines esinev tahtmatu koostisosa. See võib pärineda näiteks lähtematerjalidest või olla teiseste või puudulike reaktsioonide tulemus tootmisprotsessi käigus. Kuigi lisand esineb lõppaines, ei ole seda tahtlikult lisatud.*”¹⁷

Taaskasutusse võetud ainetes sisalduvad lisandid võivad erineda lisanditest, mida sisaldavad ained, mis ei ole saadud taaskasutamise protsessi käigus. See puudutab täpsemalt olukorda, kus taaskasutusse võetud materjalid sisaldavad tahtmatuid koostisosi, millel puudub taaskasutusse võetud materjalil funktsioon. Ainus põhjus, miks need koostisosad taaskasutusse võetud aines esinevad, on see, et need kuulusid taaskasutamise protsessis töödeldavate jäätmete hulka.

Kuigi need koostisosad võisid alguses olla ainetena segu või toote moodustamiseks tahtlikult lisatud, võib nende esinemine taaskasutusse võetud materjalil olla tahtmatu (olenevalt sellest, kas nendel koostisosadel on erifunktsioon või mitte) ning seetõttu võib neid käsitleda kui lisandeid, mida ei ole vaja eraldi ainetena registreerida.

Koostisosi, mida on materjalil üle 20 massi-%, ei tuleks üldjuhul siiski käsitleda lisandite, vaid segus sisalduvate eraldi ainetena. Juhul kui taaskasutusse võetav materjal valitakse tahtlikult teatud koostisosade olemasolu tõttu, tuleb neid koostisosi samuti eraldi ainetena käsitleda, isegi kui neid leidub taaskasutusse võetud aines alla 20 massi-% (nt kui valitakse polüvinüülkloriid (PVC) selles sisalduvate leegiaeglustite tõttu, võib olla vajalik need registreerida, välja arvatud juhul, kui need on juba varem registreeritud).

Segajäätmete mehaanilisel eraldamisel võib olla sageli võimatu saada 100%-lise puhtusega (võõrelementidest vaba) taaskasutusse võetavat materjali. Sellised võõrelemendid on sageli kas võõrkehad jäätmevoogudes (olenevalt jäätmevoost näiteks kivid, plastid, kummitükid, liiv,

jne) või võõrkehad taaskasutusse võetava eseme suhtes, kuid jäätmeteks muutunud lõpptoote osad (nt värvid, pinnakatted, jne), mille koostist ja täpset kogust on väga keeruline kindlaks määrata. Pärast asjakohast sortimist ja eraldamist peaksid sellised fraktsioonid taaskasutusse võetud ainetes esinema üksnes väga väikestes kogustes. Sellisel juhul võib neid elemente käsitleda lisanditena, mida ei tule eraldi ainetena registreerida.

Isegi kui lisandeid ei tule eraldi registreerida, tuleb need:

- vajalikul määral identifitseerida¹⁷ ja määrata nende esinemine taaskasutusse võetud aine(te)s, et lihtsustada võrdlemist teis(t)e, juba registreeritud aine(te)ga, ning
- identifitseerida ja hinnata, mis ulatuses tuleb määrata eraldi aine või segu koostisainena aine ohuprofiil, klassifikatsioon ja märgistus (vt jaotis 2.3.2).

Kui taaskasutusse võetud materjal on segus olev aine, tuleb selle segu koostisained eraldi identifitseerida. Iga aine võib sisaldada lisandeid²³. Nende määramine peab põhinema ainete identifitseerimise juhendil. Lisaks peab ainete samasuse otsus põhinema põhikoostisosade andmetel. Lisandid võivad mõjutada aine ohuprofiili. Sellisel juhul tuleb neid käsitleda viisil, mida on kirjeldatud jaotises „Aine klassifitseerimine ja märgistamine” (vt jaotis 2.4.1). Taaskasutamisega tegelevad käitajad peavad teadma, et lisandi mõistet ei rakendata UVCB-ainetele. Lisandeid võib olla üksnes täpselt määratletud koostisega ainetest koosnevates materjalides (ained eraldi või segudes).

2.3. Registreerimiskohustusest vabastamise tingimused vastavalt REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktile d

Kui taaskasutusse võetud materjali tüüp (aine eraldi või segu koostisainena) ja lisandid on jaotise 2.2 kohaselt määratud, identifitseeritud ja dokumenteeritud, võib taaskasutamisega tegelev käitaja kontrollida, kas aine vastab REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d kirjeldatud registreerimiskohustusest vabastamise kriteeriumitele. NB! Ettevõtted, kes soovivad saada registreerimiskohustusest vabastust, peavad esitama ametiasutustele (üksnes nõude korral) asjakohased dokumendid, mis kinnitavad, et nende taaskasutusse võetud ained vastavad vabastuse tingimustele.

REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d sätestatakse taaskasutusse võetud ainete kohta järgmised vabastused:

„2.7. II, V ja VI jaotisest arvatakse välja järgmised ained:

[...]

d) II jaotise kohaselt registreeritud ained, mis esinevad kas ainena, segude või toodete koostisainena ning mis on ühenduses taaskasutusse võetud, kui:

i) taaskasutamistsprotsessi tulemusena saadud aine on sama, mis II jaotise kohaselt registreeritud aine, ja

ii) II jaotise kohaselt registreeritud aineid käsitlev teave, mida nõutakse vastavalt artiklitele 31 või 32, on taaskasutava ettevõtte käsutuses.”

Samas ei saa väljaspool Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) taaskasutusse võetud ainete importijad REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel vabastust, sest see kehtib üksnes Euroopa Majanduspiirkonna sisese taaskasutuse kohta. Mõnedel juhtudel võivad ettevõtted importida materjale jäätmetena ning võtta need taaskasutusse Euroopa Majanduspiirkonnas (nt pärast taaskasutusse võtmist kontrollitakse, kas jäätmete lakkamise kriteeriumid on täidetud).

²³ REACH-määruse nõuete kohaselt võib jäätmete kvaliteet töötlemistsprotsessis meetmetega võtmisel paraneda. Ettevaatusabinõud jäätmete vastuvõtmisel (vastuvõtmisest keeldumine) ja täpne sortimine parandavad jäätmete kvaliteeti. See võib vähendada jäätmetes olevate lisandite kogust, mistõttu võib olla ka lihtsam saavutada vastavus REACH-määruse nõuetele.

See tagab tõhusa seire jäätmete lakkamise kriteeriumide üle ning samal ajal on võimalik jäätmetes leiduvaid aineid käsitleda Euroopa Majanduspiirkonnas taaskasutusse võetud ainetena, mistõttu saab neile kohaldada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d.

Artikli 2 lõike 7 punkti d vabastuse alla ei kuulu ka kõrvalsaadused, nagu on kirjeldatud jäätmete raamdirektiivi artiklis 5. Kõrvalsaadused võivad olla vabastatud V lisa alusel tingimusel, et neid ei impordita ega viida turule. Kui taaskasutamisega tegeleva käitaja suhtes ei kehti REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastus ega muud vabastused, tuleb tal taaskasutusse võetud aine registreerida ja täita kõik sellest tulenevad REACH-määruse II jaotises toodud kohustused. Järgmises kahes peatükis on üksikasjalikult kirjeldatud, kuidas täita REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d nõudeid.

2.3.1. 1. tingimus: taaskasutusse võetud aine ja varem registreeritud aine samasus

REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alapunktis i sätestatakse, et „*taaskasutamise protsessi tulemusena saadud aine on sama mis II jaotise kohaselt registreeritud aine*”. See õigusakti teksti osa sisaldab kaht tingimust: vabastus sõltub olemasolevast registreeringust ning sellest, kas taaskasutusse võetud aine on sama mis registreeritud aine.

Taaskasutusse võetud aine peab olema sama mis varem registreeritud aine.

See tähendab, et kui mingil põhjusel ei ole sama ainet tootmis- või importimisetapis registreeritud, tuleb taaskasutusse võetud aine kõigepealt registreerida ning alles siis võib jäätmete lakkamise staatusega taaskasutusse võetud ainet importida või turule viia.

NB! Elutsükli ja tarneahelaga seotud kohustused lõppevad jäätmeetapis. Selle tulemusena ei pea taaskasutusse võetud aine kasutusala olema kaetud esialgse aine (st aine, mis muutus jäätmeteks ning mis võeti nendest jäätmetest taaskasutusse) kokkupuutetsenaariumiga, sest esialgse aine elutsükkel lõpeb, kui selle jäätmed lakkavad olemast jäätmed.

Registreerimiskohustusest vabastuse saamiseks vastavalt REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktidele d piisab sellest, kui keegi on aine juba registreerinud. See registreerija ei pea osalema tarneahelas, mis lõppeb jäätmete tekkimisega²⁴.

Hinnates, kas taaskasutusse võetud aine on sama mis varem registreeritud aine või kas on tegu eri ainetega, peavad taaskasutamisega tegelevad käitajad rakendama aine identifitseerimise juhendis toodud reegleid. Otsus peab põhinema põhikoostisosade samasusel. Teave lisandite kohta ei muuda üldjuhul samasuse otsust²⁵. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et samasuse otsuse peavad tegema taaskasutamisega tegelevad käitajad ise, lähtudes kõikvõimalikust kättesaadavast teabest, näiteks ainete REACH-määruse kohaselt identifitseerimise ja nimetamise juhendist. Euroopa Kemikaaliamet ei kinnita ainete „samasust“. Taaskasutamisega tegelevad käitajad, kes on oma ained eelregistreerinud, võivad „samasuse“ üle arutleda teiste sama aine eelregistreerijatega (eel-)SIEF-is (ainet käsitlevas teabevahetusfoorumis). Ettevõtted võivad aine identiteeti ka täpsustada ja vajaduse korral korrigeerida, nagu on kirjeldatud andmete jagamise juhendis, kuid peab olema selge, et eelregistreerimine kehtib endiselt kõnealuse aine kohta.

Ainete samasuse indikaatoreiks on ka ühesugused EINECS ja CAS numbrid. NB! Koostise ja lisandiprofiili, sealhulgas ka lisandite osakaalu varieerumine aines ei pruugi tingimata tähendada, et tegu on eri ainetega. Ainete identifitseerimise ja nimetamise juhendis märgitakse: „*Ei tehta vahet tehnilistel, puhastel ega analüütiliselt puhastel ainetel. „Sama“ aine võib olla mis tahes puhtusastmega mis tahes tootmisprotsessi järgus ning võib sisaldada eri koguses lisandeid. [...]*”

²⁴ Registreerimisjuhend: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/registration_en.htm.

²⁵ Lisandite teavet tuleb arvestada aine klassifitseerimisel ja märgistamisel ning ohutuskartide koostamisel.

*Kui täpselt määratletud aine eri tootmisallikatest lisandiprofiilid erinevad märkimisväärselt, tuleb koostada eksperthinnang, et otsustada, kas nende erinevuste tõttu saab ühe aine kohta kogutud katseandmeid jagada teiste ainet käsitleva teabevahetusfoorumis liikmetega.*²⁶

Andmete jagamise juhend täpsustab: „Ka UVCB-ainete korral juhindutakse samasuse määramisel üldiselt aine nimetusest. Kui nimetus on sama, käsitletakse ainet sama aina, kui kättesaadavad andmed ei näita vastupidist.”²⁶

Ainete registreerimise staatus

REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel on taaskasutusse võetud aine registreerimiskohustusest vabastuse eelduseks see, et sama aine on juba varem registreeritud. Seda, kas teatud aine korral on see tingimus täidetud, on võimalik teada saada mitme infokanali kaudu.

Peamiseks ainete teabe allikaks on andmed, mis vahetatakse ainet käsitlevas teabevahetusfoorumis (SIEF). Taaskasutamisega tegelevad käitajad, kes on taaskasutusse võetud ained eelregistreerinud, on automaatselt osalised eel-SIEF-is. Kohe, kui aine identiteedi samasus on eel-SIEF-i liikmete vahel kokku lepitud, moodustatakse ametlik SIEF. Et taaskasutamisega tegelevate käitajatehuvi ainete registreerimise vastu võib olla piiratud, ei pruugi nad aktiivselt SIEF-i aruteludel osaleda. Samas peaksid nad tagama, et nendeni jõuaks teave aine registreerimise staatuse kohta. Kui aine on registreeritud, võivad aine suhtes kehtida REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastused.

Teine teabeallikas on Euroopa Kemikaali ameti teabe levitamise veebileht²⁷, nagu on kirjeldatud REACH-määruse artikli 77 lõike 2 punktis e. Teave registreeritud ainete kohta avaldatakse vastavalt REACH-määruse artikli 119 sätetele. Esitav teave hõlmab näiteks registreeritud aine nimetust – EINECS loetelu ainete korral – ning selle klassifikatsiooni ja märgistust. EINECS loetelus loetlemata ainete korral ei pruugita aine nimetust selles teabeallikas avaldada, sest registreerija võib soovida seda internetis mitte avalikustada²⁸. Seetõttu võib juhtuda, et üksnes sellest teabeallikast ei piisa ainete samasuse üle otsustamiseks. Samuti ei pruugi selle teabeallika kaudu saada teavet registreeritud aines esinevate klassifikatsiooni mõjutavate lisandite koguse kohta, sest registreerija võib soovida hoida neid andmeid konfidentsiaalsena.

Muud teabekanalid sõltuvad taaskasutamisega tegelevate käitajate või nende ühenduste initsiatiivist võtta ühendust aine tootjate või importijatega. Dokumendid, mida taaskasutamisega tegelevad käitajate saavad kasutada aine samasuse tuvastamiseks ning ohutusteabena, võivad olla ühenduse poolt ette valmistatud standardteabe vormis. Sellised standarddokumendid pakuvad mitmekülgset asjakohast teavet materjalide kohta, mis vastavad jäätmete lakkamise kriteeriumidele²⁹. See võib luua sünergia, kus tootja/importija vajab oma registreerimistoimikusse teavet jäätmete koguse ja koostise kohta, taaskasutamisega tegelev käitaja aga teavet registreeritud aine ohutuse kohta, et kasutada artikli 2 lõike 7 punkti d vabastust.

2.3.2. 2. tingimus: nõutav teave

REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alapunktis ii sätestatakse: „*Il jaotise kohaselt registreeritud aineid käsitlev teave, mida nõutakse vastavalt artiklitele 31 või 32, on taaskasutava ettevõtte käsutuses*”.

²⁶ Andmete jagamise juhend: http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/data_sharing_en.htm, lk 35.

²⁷ <http://apps.echa.europa.eu/registered/registered-sub.aspx>.

²⁸ REACH-määruse artikkel 119 lõige 2 punkt f ja artikkel 119 lõige 2 punkt g.

²⁹ Komisjoni esindajad soovitasid sellist lähenemist 2009. aasta oktoobri aruteludel metallijääkide ringlussevõtu sektoriga. Vt ka Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) aruanne raua ja terase vanametall kohta (lk 41 ja 43): <http://susproc.jrc.ec.europa.eu/activities/waste/documents/Endofwastecriteriafinal.pdf>.

Aine taaskasutusse võtnud juriidiline isik peab tagama, et temale on kättesaadav teave registreeritud aine kohta ning et see teave vastab tarneahela teabevahetuse reeglitele.

See tähendab, et aine taaskasutusse võtnud juriidilisele isikule peab olukorrast olenevalt olema kättesaadav üks alljärgnevaist:

- registreeritud aine ohutuskaart, nagu on nõutud REACH-määruse artikli 31 lõikes 1 või artikli 31 lõikes 3 ning millele on vajaduse korral lisatud registreeritud aine kokkupuutetsenaariumid;
- muu piisav teave, mille alusel on kasutajal võimalik võtta kaitsemeetmeid registreeritava aine kohta, nagu sätestab REACH-määruse artikli 31 punkt 4, juhul kui ohutuskaart ei ole nõutav; või
- olemasolu korral registreerimisnumber ³⁰, aine staatus REACH-määruse autoriseerimisprotsessis, REACH-määruse alusel kehtestatud piirangute üksikasjad ning muu vajalik teave aine kohta, mida läheb tarvis asjakohaste riskijuhtimismeetmete tuvastamiseks ja kohaldamiseks kooskõlas REACH-määruse artikli 32 lõikega 1.

Kui eeltoodud loendi esimene punkt (ohutuskaart) välja arvata, ei ole selles ettekirjutuses täpsustatud, mis kujul peab selline teave olema taaskasutamisega tegelevale käitajale kättesaadav. Sätte eesmärk on võimaldada taaskasutamisega tegelevatel käitajatel viia oma tegevus vastavusse REACH-määruse IV jaotise nõuetega. Selline teave peab olema kättesaadav üksnes ainete ja nendes sisalduvate lisandite kohta. Seevastu üksnes lisandeid puudutav teave ei pea olema kättesaadav (vt ka jaotis 2.2.4).

Teabe kättesaadavus

Taaskasutamisega tegelevatele käitajatele tavaliselt ohutuskaarte³¹ ega muud ohutusteavet REACH-määruse IV jaotise raames ei edastata. Selleks, et saada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel vabastust registreerimiskohustusest, peab nõutav teave olema neile siiski kättesaadav. Nõudmise korral peavad need ettevõtted ohutuskaardid kas ise koostama või leppima olemasolevate ohutuskaartide omanikega kokku, et kasutavad nende ohutuskaarte. Et edasised õigusnormid selle kohta puuduvad, on see taaskasutusse võetud aine tootja ülesanne. Taaskasutamisega tegelev käitaja võib kasutada mis tahes kättesaadavat teavet, alustades Euroopa Kemikaaliameti veebilehel oleva ja kooskõlas REACH-määruse artikliga 119 avaldatud teabega, kuid ta peab tagama, et ta ei riku mingeid omandiõigusi. Olemasolevat ohutuskaarti kasutades peab käitaja seetõttu veenduma, et ta juurdepääs teabele on seaduslik ning tema taaskasutusse võetud aine ohuprofiil on selle olemasoleva ohutuskaardiga piisavalt kaetud (vt jaotis 2.4.2). Sama kehtib vajaduse korral ka muu ohutusteabe kohta. Arutelud sellise teabe kasutamise üle võivad toimuda näiteks SIEF-is, kui taaskasutamisega tegelev käitaja on aine eelregistreerinud. SIEF-i kokkuleppena on võimalik määrata kindlaks reeglid, kuidas saab vajalikku teavet taaskasutamisega tegelevale käitajale edastada ilma omandiõigusi rikkumata. SIEF-i tegevus ei kuulu Euroopa Kemikaaliameti töövaldkonda ning taaskasutamisega tegelevatel käitajatel soovitatakse pöörduda asjakohaste ettevõtete ühenduste poole, kes võivad mängida olulist rolli oma liikmetele standardteabe ettevalmistamisel.

Soovides saada vabastust registreerimiskohustusest, peavad taaskasutamistoiminguid läbiviivad ettevõtted võimalikult kindlalt tagama, et neil on olemas juurdepääs teabele, mis on kogutud registreeritud aine kohta REACH-määruse nõudmistele vastamiseks ja mis võimaldab korrektselt dokumenteerida, et neil on REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel õigus vabastusele. Kui taaskasutamisega tegeleval käitajal puudub juurdepääs varem registreeritud sama ainet

³⁰ Registreerimisnumber peaks olema esitatud üksnes vastavalt REACH-määruse artikli 32 lõike 1 punktides b–d toodud tingimustele. Nagu käesolevas juhendis kirjeldatud, ei saa taaskasutamisega tegelev käitaja siiski ohutuskaarti, sest teda ei käsitleta esialgse materjali allkasutajana.

³¹ Ohutuskaartide ettevalmistamiseks vajalik teave on välja toodud REACH-määruse artiklis 31 ja II lisas.

puudutavale asjakohasele teabele, ei saa ta loota REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastusele ning peab taaskasutusse võetud aine registreerima.

2.4. Teave, mis peab olema kättesaadav taaskasutusse võetud ainete kasutajatele

Eeldades, et taaskasutamisega tegelev käitaja on identifitseerinud taaskasutusse võetud aine(d) eraldi aina, segu või toote koostisainena (vt jaotis 2.2.3), peab talle kättesaadav olema ohutusteave sama(de) registreeritud aine(te) kohta. See teave peab olema asjakohane ja piisav. Aineid eraldi ainetena või segude koostisainetena tarnides peavad tarnijad andma ainete saajale ohutusteabe, mis võimaldab taaskasutusse võetud ainet ohutult kasutada. See nõue kehtib kõigi taaskasutusse võetud ainete kohta, olenemata sellest, kas REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d kohane vabastus registreerimiskohustusest rakendub või mitte. Teatud eraldi ainete või segudes olevate ainete korral peab ohutusteave olema esitatud ohutuskaartidena. Isegi juhul, kui ohutuskaarti ei nõuta, võib esineda kohustus edastada teavet tarneahelas. Neid teemasid käsitletakse allpool.

2.4.1. Teabe asjakohasus ja piisavus

Taaskasutusse võetud aine(te) ning ettenähtud kasutusala teabe asjakohasuse ja piisavuse hindamiseks soovitatakse kontrollida alljärgnevat.

- Mis osa taaskasutusse võetud ainetest segu koostises on samad kui varemregistreeritud ained? Taaskasutamisega tegelev käitaja kohustub jagama klientidele ohutusteavet, mis hõlmaks kõiki koostisosi, mida on segu koostises olevas taaskasutusse võetud ainetes³² > 0,1%³³.
- Mis määral võib taaskasutusse võetud aine(te) lisandiprofiil erineda sama registreeritud aine lisandiprofiilist ning kas need erinevused (olemasolu korral) võivad tekitada erinevusi ainete ohuprofiilides? Juhul kui ohuprofiilid on erinevad, kuigi aine võib saada registreerimiskohustusest vabastuse tänu varem registreeritud samale ainele, ei pruugi varem registreeritud aine teave olla taaskasutusse võetud aine jaoks piisav. Seetõttu tuleb neid teisi ohtusid kirjeldada ja klassifitseerida ning nendest taaskasutamisega tegeleva käitaja kliente teavitada.
- Kas taaskasutusse võetud aine(te) ettenähtud kasutusladel võib esineda teistsuguseid kokkupuuteid kui need, mida on varem registreeritud samade ainete kokkupuutetsenaariumides kirjeldatud? Kui jah, peab taaskasutamisega tegelev käitaja hindama, kas temale kättesaadav teave aine kohta katab eeldatavad lisakasutuslaid³⁴. See võib tähendada näiteks seda, et kui varem registreeritud aine kohta kättesaadav teave ei sisalda tarbijakokkupuute jaoks tuletatud mittetoimivaid tasemeid (DNEL) ega ka kokkupuutetsenaariume tarbijakasutuseks, võib taaskasutusega tegelev käitaja järeldada, et taaskasutusse võetud ainet ei sobi kasutada rakendustes, mis põhjustavad tarbijakokkupuudet.

³² NB! „Lisandeid“ ei ole REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastustes eraldi käsitletud. Lisandeid käsitletakse eraldi ainetena või segu koostisainetena. Lisandite kohta leiate täpsemat teavet jaotisest 2.2.4.

³³ See kohustus põhineb direktiivis 1999/45/EÜ või määruse (EÜ) nr 1272/2008 (CLP-määrus) VI lisas nimetatud vähimal kontsentratsioonipiiril, mille korral valmistist ei klassifitseerita ohtlikuks, ning 0,1 massi-% künnisel PBT-ainete, vPvB-ainete ning samaväärse ohuga ainete korral, mille kohta klassifitseerimise reeglid ei kehti. NB! Mõnikord on kontsentratsioonipiir alla 0,1%.

³⁴ Taaskasutamisega tegelev käitaja peab tagama piisava teabe, mis võimaldaks taaskasutusse võetud ainet ohutult kasutada vastavalt REACH-määruse artiklile 31 või artiklile 32. Et REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel vabastatakse taaskasutamisega tegelev käitaja kemikaaliohutuse hindamisest ja kemikaaliohutuse aruande esitamisest, ei ole käitaja REACH-määruse artikli 31 lõike 7 kohaselt kohustatud kokkupuutetsenaariume esitama.

Kui nii registreeritud aine kui ka taaskasutusse võetud aine ei vasta ohtlikuks või PBT-/vPvB-aineks klassifitseerimise kriteeriumidele ja aine ei ole kandidaatainete loetelus ning aine kasutamise suhtes puuduvad piirangud, ei nõuta REACH-määruse artikli 31 kohaselt ohutuskaarti. Samas jääb kehtima artikli 32 kohustus edastada teavet aine ohutu kasutamise kohta.

Taaskasutusse võetud materjali koostise määratlemine on taaskasutamisega tegeleva käitaja ülesanne. See võib põhineda näiteks järgmistel mittetäielike teabeallikate andmetel:

- sektororganisatsioonide initsiatiivil teatud tüüpi taaskasutamistoimingutega tegelevatele üksikutele ettevõtetele kättesaadavaks tehtud jäätme- ja taaskasutamissoogusid esindav keemiline analüüs. Sama teavet on võimalik leida tõenäoliselt ka kirjandusest;
- hea teabevahetus varem registreeritud aine tarnijatega või segude või toodete tootjatega, et määrata kindlaks toote koostis enne seda, kui see jõuab jäätmeetappi;
- teisese toorme kvaliteediklassid, mis sisaldavad sageli lisandite piirkoguste ning materjali ligikaudse koostise teavet;
- jäätmete lakkamise kriteeriumidele vastamise seire käigus kogutav teave, mis tagab teisese toorme teatud kvaliteedi, välistab ohtlike omaduste esinemise ning piirab kõrvaliste võõrmaterjalide olemasolu.

Taaskasutusse võetud materjali tuleb analüütiliselt hinnata juhtumipõhiselt üksnes juhul, kui kõik muud teabeallikad ei paku piisavat teavet.

2.4.2. Ohutuskaardid

Teatud ainete ohustusteave peab kooskõlas REACH-määruse artikliga 31 olema esitatud ohutuskaartidena (SDS) kuhu vajaduse korral tuleb lisada ka kokkupuutestenaariumid³⁴. Kui ohutuskaarte pole nõutud, tuleb anda aine ohustusteavet vastavalt artiklile 32³⁵. REACH-määruse artikli 33 kohaselt võib esineda ka kohustus anda teavet toodetes sisalduvate ainete kohta, et tagada kandidaatainete loetelus olevaid väga ohtlikke aineid (SVHC) sisalduvate toodete ohutu kasutamine. Neid kohustusi selgitatakse täpsemalt toodetes sisalduvatele ainetele esitatavate nõuete juhendis.

Registreeritud aine ohustusteavet, mis edastati taaskasutamisega tegelevale käitajale REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastustele vastamiseks, võib kasutada alusmaterjalina taaskasutusse võetud aine kohta nõutud teabe koostamisel. Samas tuleb hoolikalt jälgida, et saadud teave oleks taaskasutusse võetud aine jaoks asjakohane ja piisav. Lisandiprofiili erinevuse tõttu võib erineda ka ohuprofiil ning seepärast tuleb taaskasutusse võetud aine saaja varustada selgitava teabega. Ebakorreksete ohutuskaartide esitamine võib tekitada taaskasutamisega tegelevatele käitajatele vastutusega seotud probleeme, sest taaskasutusse võetud ainest tulenevad ohud ei pruugi olla piisavalt edastatud. Selline olukord võib olla aga prognoositav, kui näiteks jäätmete kasutuseast või segamisest tingitud lisandite olemasolu mõjutab ohuprofiili või kui aine esialgsel tootjal puudus ohutuskaardi koostamise kohustus, kuid taaskasutamisega tegelev käitaja on selleks kohustatud, sest taaskasutusse võetud aine lisandite tõttu on ohuprofiil muutunud.

REACH-määruse artikli 31 lõikes 1 sätestatakse: „Aine või segu tarnija esitab aine või segu saajale II lisa kohaselt koostatud ohutuskaardi, kui:

a) aine või segu vastab direktiivide 67/548/EMÜ või 1999/45/EÜ kohaselt ohtlikuks klassifitseerimise kriteeriumidele või

³⁵ REACH-määruse artikliga 32 kohustatakse tarnijat jagama teavet üksnes autoriseeringute ja piirangute kohta ning riskijuhtimiseks vajalikku teavet, eriti loobumise korral. See ei sisalda kõikide ainete või segude kohta kehtivaid üldiseid teabele esitatavaid nõudeid nende ohtlikest omadustest olenemata.

b) aine on püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline või väga püsiv ja väga bioakumuleeruv vastavalt XIII lisas sätestatud kriteeriumidele või

c) aine on võetud artikli 59 lõike 1 kohaselt koostatud loetellu muudel kui punktis a ja b osutatud põhjustel.”

NB! Määrus (EÜ) nr 1272/2008 ainete ja segude klassifitseerimise, märgistamise ja pakendamise kohta (CLP-määrus) tühistab direktiivid 67/548/EMÜ (ohtlike ainete direktiiv, DSD) ja 1999/45/EÜ (ohtlike valmististe direktiiv), DPD 1. juunil 2015. CLP-määrust kohaldatakse ainete suhtes alates 1. detsembrist 2010³⁶ ning segude (= valmististe) suhtes alates 1. juunist 2015³⁷.

REACH-määruse artikli 31 lõikes 3 sätestatakse: „*Tarnija esitab saajale taotluse korral vastavalt II lisale koostatud ohutuskaardi, kui segu ei klassifitseerita ohtlikuks vastavalt direktiivi 1999/45/EÜ artiklitele 5, 6 ja 7, kuid selle koostisesse kuulub*

a) mittegaasiliste segude puhul vähemalt 1 massiprotsent ja gaasiliste segude puhul vähemalt 0,2 mahuprotsenti vähemalt ühte tervist või keskkonda ohustavat ainet, või

b) mittegaasiliste segude puhul vähemalt 0,1 massiprotsenti vähemalt ühte XIII lisas sätestatud kriteeriumide kohaselt püsivat, bioakumuleeruvat ja toksilist või väga püsivat ja väga bioakumuleeruvat ainet või ainet, mis on võetud muudel kui punktis a osutatud põhjustel artikli 59 lõike 1 kohaselt koostatud loetellu, või

c) aine, mille suhtes on ühenduses kehtestatud töökeskkonnas kokkupuute piirväärtused.”

Kui nimetatud kriteeriumid on täidetud, kehtivad need sätted kõikide taaskasutusse võetud ainete kohta (sealhulgas need, mis vastavalt REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktile d on registreerimiskohustusest ja kohustustest allkasutajate suhtes ja hindamisest vabastatud), välja arvatud ained, mis on vabastatud REACH-määruse IV jaotise alusel. Lisandiprofiili tuleb arvestada nii aine klassifitseerimisel ja märgistamisel kui ka riskijuhtimismeetmete korral, mida võidakse soovitada taaskasutusse võetud aine allkasutajatele. Aine klassifikatsiooni mõjutavate klassifitseeritud lisandeid sisaldavate taaskasutusse võetud ainete korral peavad lisandid olema märgitud.

NB! Kui lisandite hulk ületab seadusega ette nähtud piirväärtuseid³², tuleb neid käsitleda ohutuskaardil või klientidele suunatud ohutu kasutamise teabes. REACH-määruse artikli 31 lõike 1 kohaselt peavad taaskasutamise tegelevad käitajad ohutuskaardi esitama üksnes juhul, kui nende poolt taaskasutusse võetava aine kohta nõutakse ohutuskaarti. Artikli 31 lõike 1 kohaselt puudub vajadus koostada ohutuskaart ainult lisandite kohta, selline kohustus võib tekkida üksnes REACH-määruse artikli 31 lõike 2 alusel. Joonisel 1 on näidatud otsustamisahel³⁸, mida võib kasutada määramisel, kas ohutuskaarti on vaja.

2.4.3. Muu teave: registreerimisnumber ja kokkupuutestsenaarium

REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel registreerimiskohustusest vabastatud taaskasutamise tegeleval käitajal ei ole sageli registreerimisnumbrit. Taaskasutusse võetud aine turuleviimisel ei pea taaskasutamise tegelev käitajaregistreerimisnumbrit märkima, sest ta on REACH-määruse II jaotise sätete täitmisest vabastatud. Teatud tingimustel, mis on täpsustatud REACH-määruse artikli 32 lõikes 1, võib olla vaja tasuta esitada registreerimisnumber (kui see on olemas):

„b) kas selles tarneahelas kuulub aine autoriseerimisele ning üksikasjad VII jaotise alusel antud autoriseeringu või sellest keeldumise kohta;

³⁶ CLP-määruse (EÜ) nr 1272/2008 artikkel 61.

³⁷ CLP-määruse (EÜ) nr 1272/2008 artikli 59 lõike 2 punktid a ja b muudavad 1. juunist 2015 REACH-määruse artikli 31 lõikeid 1 ja 3, et need vastaksid kehtima hakkavatele segude klassifitseerimise ja märgistamise nõuetele. CLP-määrusega on ohutuskaartidele ette nähtud üleminekuperiood. Üleminekuperiood sisaldab nõudeid, millal lisada ohutuskaardile CLP-klassifikatsioon koos DSD-/DPD-klassifikatsiooniga paralleelselt. Vt juhendi 1. mooduli 4. jaotist.

³⁸ Joonise allikas: “Draft guidance for the provision of Information in the Supply Chain and Safety Data Sheets for Recovered Substances and Preparations”, koost. Waste Recovery Industry Chain (WRIC).

c) VIII jaotise alusel kehtestatud piirangute üksikasjad;

d) muu kättesaadav ja asjakohane teave aine kohta, mis on vajalik asjakohaste riskijuhtimismeetmete määratlemiseks ja kohaldamiseks, sealhulgas XI lisa punkti 3 kohaldamisest tulenevad eritingimused.”

REACH-määruse artikli 14 lõike 1 kohaselt tuleb hinnata kemikaaliohutust ning koostada kemikaaliohutuse aruanne kõikide registrisse kantavate ainete kohta, mille kogus on vähemalt 10 tonni aastas registreerija kohta. REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel registreerimiskohustusest vabastatud taaskasutamisega tegelevad käitajad ei pea tegema kemikaaliohutuse hindamist ega koostama kemikaaliohutuse aruannet taaskasutusse võetud aine kohta.

Taaskasutusega tegelev käitaja, kellele on sama aine kohta nõutud teave kättesaadav, saab seetõttu REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d kohaselt vabastuse registreerimiskohustusest isegi juhul, kui taaskasutusse võetud aine kasutusala ei ole sama aine registreerimisega hõlmatud, ei ole kohustatud:

- koostama taaskasutusse võetud aine kasutusala kohta kokkupuutestsenaariumi;
- registreerima taaskasutusse võetud aine;
- teavitama taaskasutusse võetud aine kasutusala kohta.

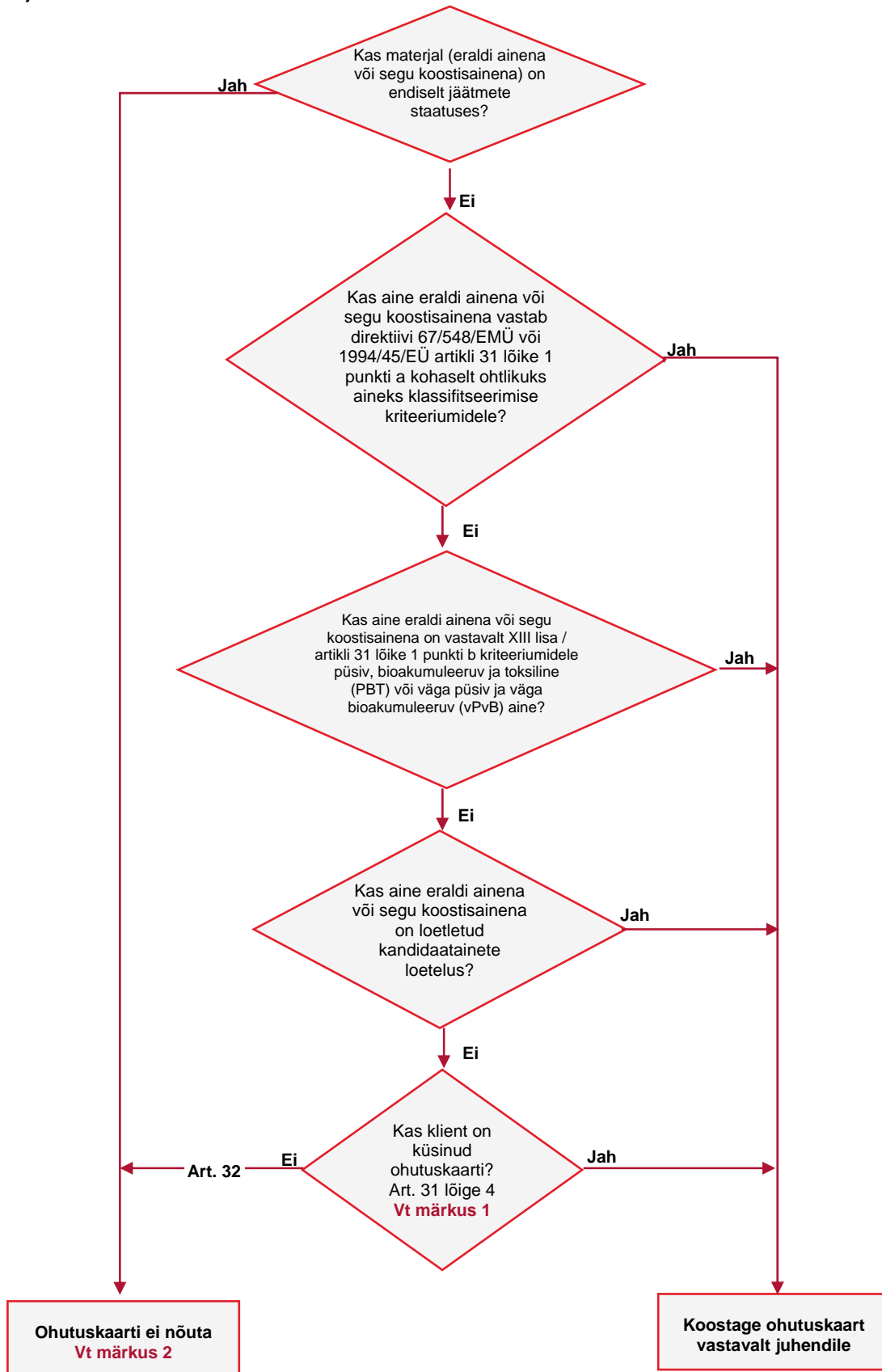
Samas peab see ettevõtte võtma arvesse olemasolevat teavet ning vajaduse korral esitama asjakohased riskijuhtimismeetmed ohutuskaardil või tagama piisava teabe kättesaadavuse taaskasutusse võetud aine ohutuks kasutamiseks, kui ohutuskaarti esitada ei ole vaja.

Kuna REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastuste tõttu ei ole taaskasutamisega tegelev käitaja taaskasutusse võetud aineid registreerinud, ei paku selliste ainete tootjad nende saajatele ohutuskaardil enamasti järgmist teavet:

- registreerimisnumber;
- kokkupuutestsenaarium edasiseks allkasutuseks uue elutsükli käigus pärast aine taaskasutust.³⁹

³⁹ Selle jaotise sisu võib muutuda pärast seda, kui REACH-määruse II lisa (ohutuskaardi vorm ja sisu) on komiteemenetluse korras üle vaadatud ja vastu võetud.

Joonis 1. Otsustamisahel, kuidas REACH-määruse alusel määrata, kas taaskasutusse võetud ainele on vaja ohutuskaarti

Allikas: "Draft Guidance for the provision of Information in the Supply Chain and Safety Data Sheets for Recovered Substances and Preparations", koost. Waste Recovery Industry Chain (WRIC).

Teatud protsesside käigus, nt metallide rafineerimisel, võidakse teatud koostisosad eemaldada või hävitada. Taaskasutamisega tegelev käitaja ei ole kohustatud ohutuskaardile kokkupuutetsenaariumi lisama.

Märkus 1. Tootja võib kaubanduslikul eesmärgil koostada kliendi palvel ohutuskaardi isegi juhul, kui ta pole selleks seadusega kohustatud.

Märkus 2. Kui üldsusele pakutakse või müüakse ohtlikku ainet eraldi aina või segu koostisainena, ei ole ohutuskaarti vaja, kui aine on varustatud piisava teabega (artikkel 31 lõige 4), st ohutuskaardid on ette nähtud üksnes kutsealastele kasutajatele.

2.5. Muud kohustused

Taaskasutusse võetud ained ei ole üldjuhul vabastatud CLP-määruse kohasest teavitamiskohustusest klassifitseerimis- ja märgistusandmikku. Lisaks kehtivad ainete suhtes ka REACH-määruse autoriseerimisnõuded ja piirangud.

2.5.1. Klassifitseerimis- ja märgistusandmik

CLP-määruse artikli 39 lõike a ja artikli 39 lõike b kohaselt tuleb ka taaskasutamisega tegelevatel käitajatel ohtlikeks aineteks klassifitseerimise kriteeriumidele vastavate ning eraldi aina või segu koostisainena (kui aine sisaldus segus ületab määratud sisalduse piirväärtuseid) turuleviidavate taaskasutusse võetud ainete kohta edastada teave klassifitseerimis- ja märgistusandmikku kandmiseks, võttes arvesse CLP-määruse artiklis 40 toodud tingimusi. See teavitamiskohustus kehtib ka juhul, kui taaskasutamisega tegeleva käitaja poolt taaskasutusse võetud aine on REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel REACH-määruse registreerimiskohustusest vabastatud. Euroopa Kemikaaliametit sellistest juhtumitest teavitamisel võib taaskasutamisega tegelev käitaja saada Euroopa Kemikaaliameti klassifitseerimis- ja märgistusandmikust esialgse aine registreerija varasemalt esitatud klassifitseerimis- ja märgistusteabe ning sellega nõustuda. See tähendab ka, et taaskasutamisega tegelev käitaja kiidab heaks teavitatud klassifikatsiooni ning kinnitab enda vastutust tulemuste eest⁴⁰. Samas võivad lisandid muuta aine ohuprofiili ning selle tulemusena ka klassifikatsiooni. Seda tuleb taaskasutamisega tegelevatel käitajatel klassifitseerimis- ja märgistusandmikku andmeid edastades meeles pidada. Teavitamisel peab aine olema identifitseeritud üksnes REACH-määruse VI lisa jaotiste 2.1–2.3.4 ulatuses⁴¹. Spektraalandmed ei ole nõutud. Täpsemad juhised CLP-määruse kohta on CLP-määrust tutvustavas juhendis ja CLP-määruse korduma kippuvates küsimustes⁴².

2.5.2. Piirangud

Taaskasutamisega tegelev käitaja peab tagama, et taaskasutusse võetud ained vastaksid REACH-määruse XVII lisa seatud piirangutele. Need kohustused on suurel määral sarnased eelmises ohtlike ainete ja valmististe turustamise ja kasutamise piirangute direktiivis 76/769/EMÜ esitatud kohustustega.

2.5.3. Autoriseerimine

Taaskasutamisega tegelev käitaja peab tagama, et taaskasutusse võetud ained vastaksid VII jaotises toodud autoriseeringu nõudele. Lisaks võib kehtida toodetes sisalduvate ainete korral REACH-määruse artikli 33 kohane teabevahetuse kohustus ning toodetes sisalduvate ja kandidaatainete loetelus olevate ainete korral artikli 7 lõike 2 kohane teavitamiskohustus.

⁴⁰ Klassifitseerimis- ja märgistusandmikku andmete teavitamise tähtaeg on 3. jaanuar 2011. Vaid mõnel juhul esitab registreerija teabe varem.

⁴¹ Vt CLP-määruse artikli 40 lõike 1 punkt b.

⁴² Korduma kippuvad küsimused on Euroopa Kemikaaliameti veebilehel:
http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/clp_introduutory_en.pdf.

2.6. Olulised asjaolud teatud taaskasutusse võetud materjalide voogude korral

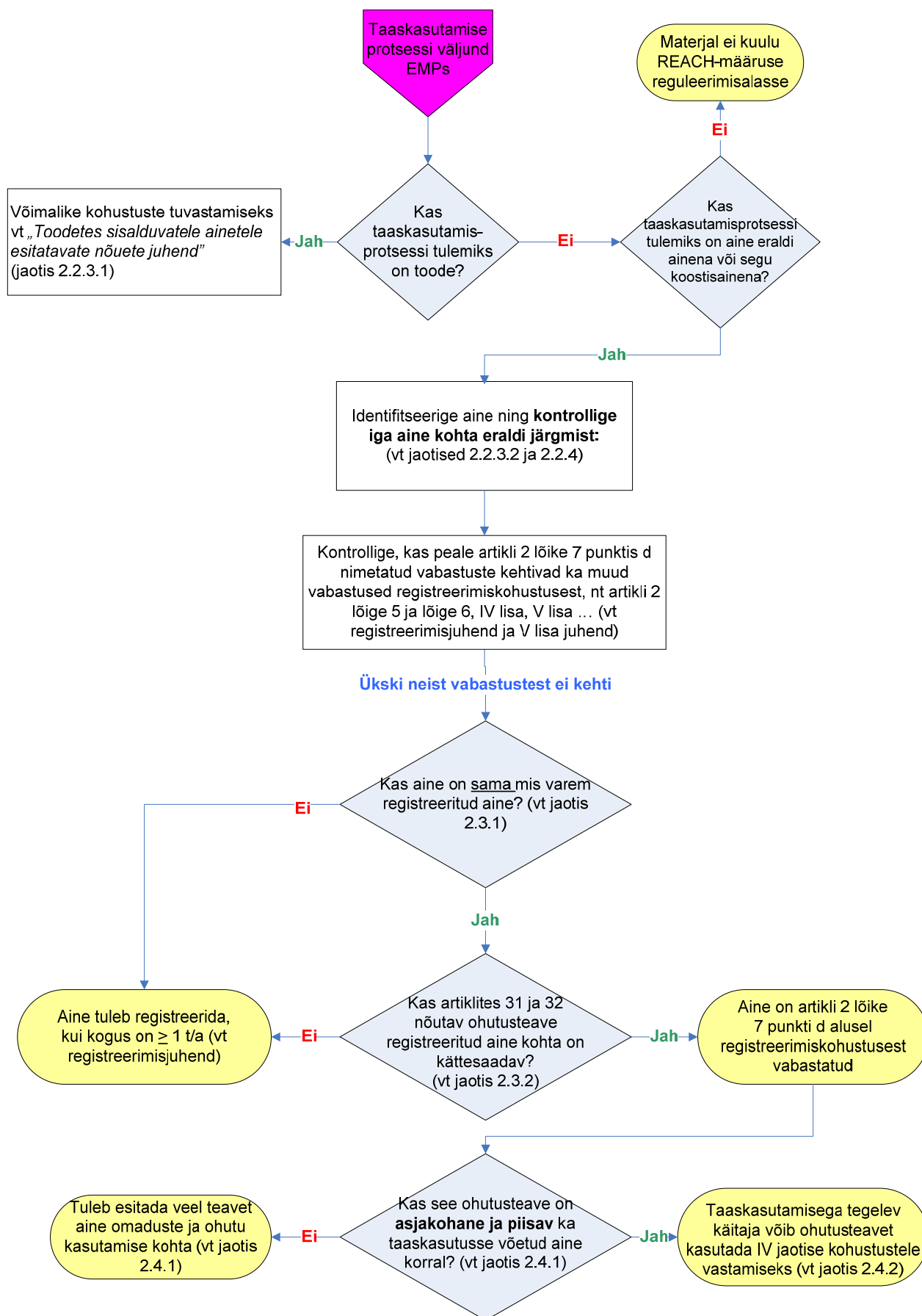
Taaskasutusse võetud materjalide voogude näidete kirjeldused on lisas 1. Selles lisas on näidete kirjeldamisel lähtunud eelmises peatükis esitatud põhimõtetest. Kõikide jäätmevoogude korral tuleb viia läbi nelja põhihindamist:

- Identifitseerige taaskasutusse võetud materjali aine(d), sealjuures on vaja ka iseloomustada ja määrata ühe või enama sellise aine lisandid:
 - Kas taaskasutusse võetud aine on eraldi aine või segu koostisaine?
 - Mis on taaskasutusse võetud aine(te) identiteet?
 - MIs on tüüpilised lisandid? Mis on lisandite tüüpilised kontsentratsioonid? Millis(t)est aine(te)st võivad need lisandid pärineda?
- Kontrollige, kas kehtib muid vabastusi⁴³ (nt REACH-määruse artikli 2 lõige 5, artikli 2 lõige 6, IV lisa või V lisa) või piiratud registreerimisnõudeid (toodete korral):
 - Kas artikli 2 lõike 7 punktis d sätestatud vabastus taaskasutusse võetud materjali suhtes kehtib ja seda saab kohaldada? Kas peale REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d märgitud vabastuste kehtivad ka mõned muud vabastused? Kas aine on nimetatud REACH-määruse IV või V lisa loendis?
 - Kas jäätmetest taaskasutusse võetud aine valmib otse toode? Kas seetõttu võib kehtida piiratud registreerimisnõue?
- Kontrollige, kas sama(d) aine(d) on varem registreeritud.
 - Kontrollige taaskasutusse võetud aine ja registreeritud/registreeritava aine samasust. Kas REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d nõutud asjakohane teave on nende ainete kohta kättesaadav?
- Kontrollige, kas registreeritud sama aine kohta kättesaadav ohutusteave on taaskasutusse võetud aine(te) suhtes asjakohane ja piisav. Koguge taaskasutusse võetud aine(te) kohta vajalik klassifitseerimis- ja märgistusteave ning muu asjakohane ohutust ja ettenähtud kasutusalasid käsitlev teave.
 - Kas registreeritud sama aine kohta kättesaadav ohutusteave hõlmab taaskasutusse võetud aine(te) omadusi ja on selle jaoks asjakohane ja piisav?
 - Kas taaskasutusse võetud aine(te) kindlaksmääratud kasutusala on samad mis varem registreeritud sama(de) aine(te) korral ja kättesaadav ohutusteave on seega asjakohane ja sobiv? Kui mitte, kas aine omaduste ja ohutu kasutamise kohta on vaja täpsemat teavet?

Käesolevas juhendis ei ole kirjeldatud, kuidas neid hinnanguid jäätmevoogude suhtes täpsemalt tõlgendada. Üldmainitust lähtudes võib aga siiski anda üldise hinnangu selle kohta, kas taaskasutusse võetud materjali korral võib tugineda REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d sätestatud vabastustele. Joonisel 2 on kirjeldatud töövoogu, mille alusel taaskasutamisega tegelev käitaja saab hinnata, kas REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastused ning sellega seotud kohustused kehtivad. Ka lisas 1 toodud näited on kirjeldatud vastavalt sellele töövoole.

⁴³ Täpsem teave muude vabastuste kohta on registreerimisjuhendis ja V lisa juhendis.

Joonis 2. Töövoog, mis võimaldab kontrollida, kas taaskasutamisega tegelev käitaja vastab REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastustele ja sellega seotud kohustustele

1. LISA: TAASKASUTUSSE VÕETUD MATERJALIDE NÄIDISVOOD

Siinkohal toodud näited on materjalide kohta, mis vastavad jäätmete lakkamise kriteeriumidele ja/või mis on lakanud olemast jäätmed riiklike õigusaktide kohaselt. Sellistele tingimustele vastavaid materjale käsitletakse jäätmete ja taaskasutusse võetud ainete juhendi kontekstis taaskasutusse võetud ainetena.

1.1. Taaskasutusse võetud paber

Taaskasutusse võetud paber koosneb peamiselt tselluloosimassist. EINECS nomenklatuuri kohaselt identifitseeritakse tselluloosimass järgmiselt: „*Kiulised ained, mis on saadud lignotselluloosi sisaldavate ainete (puit või muud põllumajanduslikud kiuallikad) töötlemisel ühe või mitme tselluloosimassi keetmiseks ja/või pleegitamiseks vajalike kemikaalide vesilahustes. Koosneb tselluloosist, hemitselluloosist, ligniinist ja teistest vähem tähtsatest koostisainetest. Selliste koostisainete suhtelised kogused sõltuvad tselluloosimassi keetmis- ja pleegitamisprotsessidest.*” (EINECS nr 265-995-8)

Tselluloosimass on kantud IV lissasse ning sellest tulenevalt vabastatud registreerimis-, allkasutajate ja hindamise kohustustest. Taaskasutusse võetud paber võib sisaldada ka teisi koostisosi, nt pigmente, trükivärvi, liimi, täiteaineid, jne. Taaskasutus- ja ringlussevõtuprotsesside vaatepunktist võib materjali (tselluloosimass) erifunktsioonideta koostisosi käsitleda lisanditena (vt jaotis 2.2.4). Peamiselt tselluloosimassist koosnev taaskasutusse võetud paber, mis sisaldab erifunktsioonideta lisandeid, on seega vabastatud registreerimis-, allkasutajate ja hindamise kohustustest.

1.2. Taaskasutusse võetud klaas

Teaduskirjanduse kohaselt on klaas pigem aine olek, mitte eraldi aine. Seadusandlikul eesmärgil on seda kõige parem määratleda algmaterjalide ja tootmisprotsessi kaudu, nagu ka paljusid teisi UVCB-aineid. EINECS loetelus on klaaside kohta mitmeid kandeid: *mitteoksiidne klaas, kemikaalid (EÜ: 295-731-7), kaltsium-magneesium-kaalium-naatrium-fosfosilikaat-oksiidklaas (EÜ: 305-415-3), kaltsium-magneesium-naatrium-fosfosilikaat-oksiidklaas (EÜ: 305-416-9) ja oksiidklaas, kemikaalid (EÜ: 266-046-0)*⁴⁴.

Teatud liiki klaas on V lisa 11. kande alusel registreerimiskohustustest vabastatud. Taaskasutusse võetud klaas võib sisaldada muid koostisosi, näiteks paberit, liimi, värvaineid või selliseid võõrelemente nagu plastid, kummid, liiv, metallid, kivid, keraamika. Kui selliste lisandite olemasolu taaskasutusse võetud materjalis on tahtmatu, neil ei ole materjalis erifunktsiooni ning nende kogus jääb alla 20%, võib neid käsitleda lisanditena (vt jaotis 2.2.4). Taaskasutusse võetud klaas, mis koosneb üksnes V lisa vabastusnõuetele vastavatest klaasi liikidest ja lisanditest, on seega vabastatud registreerimis-, allkasutajate ja hindamise kohustustest.

⁴⁴ NB! EINECS sissekande nimetusele järgnev kirjeldus on aine nimetuse osa ning enamikel juhtudel on see aine identifitseerimise aluseks.

1.3. Taaskasutusse võetud metallid

REACH-määruse kohaselt käsitletakse maakidest, maagikontsentratsioonidest või teisestest allikatest saadud puhtaid metalle eraldi ainetena isegi juhul, kui need sisaldavad teatud määral lisandeid. Ainete registreerimiskohustus oleneb sellest, kas ained on varem registreeritud ning kas asjakohane ohutusteave on kättesaadav.

Metallisulameid käsitletakse erisegudena ning sellistes erisegudes olevad ained on vaja registreerida. Metallisulami segu jääkidest taaskasutusse võetud metalli, mis vastab jäätmete lakkamise kriteeriumidele, käsitatakse tavaliselt eriseguna, kuid teatud olukordades võidakse seda käsitada ka lisandeid sisaldava ainenähtena (nt kui taaskasutuse eesmärk on üksnes ühe peamise metalli taaskasutusse võtmine ning ülejäänud koostisosi võib käsitada lisanditena). See kehtib ka metallide korral, mille kontsentratsioon lõppsulamis on muutuva suurusega või isegi rangelt piiratud ning mille kontsentratsioon nii jäätmetes kui ka jäätmetena lakanud vanametallis ei ole teada. Sellisel juhul käsitletakse nende kontsentratsiooni esialgu lisandina. Kõiki koostisosi, mis on tahtlikult valitud taaskasutuseks (nt kroom või nikkel) ning mis täidavad taaskasutusse võetud materjalis põhifunktsiooni, võib käsitleda eraldi ainetena. Koostisosi, mis esinevad üksnes vahetevahel jäätmete hulgas, millest taaskasutusse võetud metall pärineb, või millel puudub taaskasutusse võetud materjalis erifunktsioon, võib käsitleda lisanditena (nt molübdeen võib sisalduda teatud liiki terastes, kuid mitte teistes).

Et enamik metallidest toodetakse nii esmastest kui ka teisestest allikatest, rakendatakse metallide korral REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastust samal ajal, kui teised võimalikud vabastused on järgmised:

- isoleerimata vaheained, mis tekivad metallide taaskasutusel arvukalt metalle sisaldavatest keerukatest toodetest;
- artikli 2 lõikes 5 ja artikli 2 lõikes 6 märgitud vabastused, nagu metallid ja metalliühendid inimestele ja loomadele ette nähtud ravimites vastavalt määruse (EÜ) nr 726/2004 ja direktiivide 2001/82/EÜ ning 2001/83/EÜ reguleerimisalale, nagu on sätestatud artikli 2 lõike 5 punktis a ja artikli 2 lõike 6 punktis a;
- V lisa.

Taaskasutusse võetud metallidest võib teatud tingimustel toota otse uusi tooteid, kui täidetakse kohalduvaid jäätmete lakkamise kriteeriumeid. Sellisel juhul puuduvad täiendavad registreerimisnõuded, v.a kui on ette nähtud aine eraldumine.

Osa metalle võetakse taaskasutusse lihtsatest ja suhteliselt puhastest materjalidest (alumiinium, vask, tina, tsink nt konstruktsioonitoodetest, tarbijaeelsetest tootmisjääkidest) ning mõnikord võetakse puhtaid metalle taaskasutusse väga keerukatest materjalidest (nt elektroonikajäätmed, mis sisaldavad vaske ja väärismetalle). Teisi metalle (nt terastoodetes leiduvat molübdeeni, kroomi, niklit) ei võeta taaskasutusse puhaste metallidena, vaid neid kasutatakse uute spetsiifilise koostisega metallisulamite tootmisel nende sihtmaterjali sisalduse tõttu. Teatud metalliühendeid (nt antimoontrioksiid, plii- ja kaadmiumipõhised plastistabilisaatorid) võetakse taaskasutusse otse plastide põhiseadest. Selliste erinevuste tõttu võivad ka jäätmete lakkamise kriteeriumid varieeruda⁴⁵.

Ka lisandid võivad olla väga erinevad, sest metalle, mida jäätmete lakkamise kriteeriumidele vastavast vanametallist puhaste metallidena taaskasutusse võetakse ja rafineeritakse, mõjutavad mitmed tegurid, nagu kasutatav (rafineerimise) tehnoloogia, jäätmete lakkamise kriteeriumidele vastavas vanametallis olev lisandite kogus, taaskasutusse võtmise kulud, võrreldes materjalide

⁴⁵ Edasised selleteemalised arutelud toimuvad vastavalt jäätmete raamdirektiivile (vt jaotis 1).

lõppväärtusega. Kui taaskasutusse võetud metalle on võimalik otse teistesse erisegudesse lisada, siis teatud metalli esinemist võib ühel juhul käsitleda lisandina ning teisel juhul koostisosana, olenevalt võimalikust lõppotstarbest.

Taaskasutusse võetud metallide tootjatel peab olema vajalikul määral teavet ohtlike vähem oluliste koostisosade või lisandite identiteedi ja koguse kohta taaskasutusse võetud metallis või sulamis, nagu on kirjeldatud lisandeid käsitlevas jaotises (jaotis 2.2.4).

Metallide analüüsimiseks on olemas mitmeid vahendeid, mille abil on head laboritava (GLP) arvesse võttes suhteliselt lihtne kontrollida materjali koostist, et hinnata ainete samasust (nt ASTM- või ISO-standardid).

Taaskasutusse võetud metalle võib kasutada samal otstarbel kui primaarmetalle, sest taaskasutamise protsessi käigus materjali omadused enamasti ei halvene. Seetõttu eeldatakse, et kasutusala on samad. Kui see on nii, võib varem registreeritud aine ohutusteave olla taaskasutusse võetud aine puhul asjakohane ja piisav.

1.4. Taaskasutusse võetud täitematerjalid

Taaskasutusse võetud täitematerjale⁴⁶ tuleb selles dokumendis käsitleda nii eelnevalt ehituses kasutatud anorgaaniliste materjalidena (nt betoon, kivid), kui ka teatud mineraalse päritoluga täitematerjalidena, mis on moodustunud termilist töötlemist või muud modifitseerimist sisaldavate tööstusprotsesside käigus (nt töötlemata räbu⁴⁷, räbu töötlemise jäätmed⁴⁸, lendtuhk).

Tõstatati küsimus, kas selliseid taaskasutusse võetud täitematerjale tuleb käsitleda toodetena või on tegu eraldi ainete või segu koostisainetega.

Konstruksioonidest taaskasutusse võetud täitematerjalid koosnevad betoonist, looduslikest kividest, müüritistest, keraamikast (nt katusekivid) ja/või asfaldist (kas eraldi või teatud juhtudel segudena). Sellistel taaskasutusse võetud täitematerjalidel võib olla väga mitmesugune kasutusotstarve, näiteks kasutatakse neid tsiviilehituses, teedehituses ning raudteeballastina. Sellise kasutusotstarbe põhiülesanne on tagada stabiilsus ja lagunemis-/kildumiskindlus. Kui selle funktsiooni tagamiseks on kuju, pinnaviimistlus või kujundus olulisem kui keemiline koostis, võib taaskasutusse võetud täitematerjali käsitada toodetena. Määratluse alusel võib aga täitematerjale toodeteks nimetada üksnes juhul, kui materjali kuju, pinnaviimistlus või kujundus on tahtlikult kindlaks määratud ning antud täitematerjalile tootmise käigus (nt selleks, et vastata sellistele tunnustatud täitematerjalide standarditele nagu EN 12620, 13043 või 13242). Kui aga materjali kuju, pinnaviimistlus või kujundus ei määra materjali funktsiooni suuremal määral kui selle keemiline koostis, ei vasta täitematerjal toote määratlusele ning seda tuleb käsitada eraldi ainenäite või segu koostisainena. Alljärgnevalt on esitatud näiteid erinevate taaskasutusse võetud täitematerjalide kohta.

Täitematerjal konstruktsiooni- ja lammutamisjäätmetest

Konstruktsiooni- ja lammutamisjäätmetest pärinevad täitematerjali osakesed toodetakse erilise kuju ja pinnaomadustega vastavalt selle kasutusotstarbele (nt asfaltsillutises). Osakeste kuju kirjeldatakse nende suurima ja väikseima mõõtme suhtena. Osakeste kuju määramise meetodid

⁴⁶ Nagu 3. peatüki sissejuhatavas jaotises kirjeldatud, tuleb REACH-määruse raames taaskasutusse võetud aineid (eraldi ainetena, segude või toodete koostisainetena) käsitleda ainetena, mis on vastavalt jäätmete raamdirektiivile pärast jäätmeteks muutumist lakanud olemast jäätmed. Teatud taaskasutamisetappe läbinud täitematerjale, mis on endiselt jäätmed, ei käsitleta REACH-määruse kohaselt eraldi ainetena, segude ega toodetena. Need kuuluvad jäätmeseadusandluse alla ning neile ei laiene REACH-määruse alusel ainetele, segudele või toodetele esitatavad nõuded.

⁴⁷ Jäätmekood: 100202.

⁴⁸ Jäätmekood: 100201.

on toodud näiteks standardites EN 933-3 ja EN 933-4. Osakese pinna määratleb selle mikro- ja makroreljeefsus (st pinnakõrguse mitmesugune varieerumine), mida mõõdetakse standardite EN 1097-8 ja 933-5 kohaselt. Konstruksiooni- ja lammutamisjäätmetest pärineva täitematerjali osakeste kuju ja pinnaviimistlus määravad osakeste funktsiooni suuremal määral kui selle keemiline koostis. Peamine keemiline omadus on maksimaalne lubatud lahustuvus (kui täitematerjal lahustuks, ei saaks ta oma funktsiooni täita) ning see on vähem tähtis kui kuju ja pinnaviimistlus. Seetõttu käsitletakse vastavalt REACH-määruse toote määratlusele selliseid osakesi tootena.

Rauaräbud

Enamik Euroopa raua- ja terasetööstuste toodetavaid räbusid registreeritakse UVCB-ainetena ning neid kasutatakse näiteks tsementide ja betoontoodete tootmisel. Sellise kasutusvaldkonna puhul on olulised räbu hüdraulilised omadused. Seega on rauaräbu keemiline koostis muust selgelt olulisem. Seepärast käsitletakse rauaräbu ainenähtena. Samamoodi tuleb ka teiste metallurgiaprotsesside tulemusel tekkinud räbu käsitleda ainenähtena.

Lendtuhk

Lendtuhk on heterogeenne segu, mille koostisosad sisaldavad amorfset ja kristallilist ränidioksiidi (SiO_2), alumiiniumoksiidi (Al_2O_3), raudoksiidi, kaltsiumoksiidi ja süsinikku. Sellel on erinevad kasutusalaad, nagu tsemendi, tsemendiklinkri ja mördi tootmisel, tammides ja ehitustäidisena, pehme pinnase stabiliseerimisel ja maanteedel aluskihina ning asfaltbetoonis mineraalse täiteainena. Lendtuha puhul on tunduvalt olulisem selle keemiline koostis kui osakeste kuju, pinnaviimistlus või kujundus. Seetõttu käsitletakse lendtuha UVCB-ainena.

Taaskasutusse võetud täitematerjalide korral, mis on eraldi ained või segude koostisained, tuleb määratleda materjali täpne staatus vastavalt REACH-määrusele ning kontrollida, kas artikli 2 lõike 7 punkti d tingimused kehtivad. Kui aine eraldi ainenähtena või segu koostisainena ei ole registreerimiskohustusest vabastatud, võivad registreerijad kasutada võimalike alternatiividena kas hilist eelregistreerimist (eeldusel, et artikli 28 lõike 6 kõik tingimused on täidetud) või vähendada tootmismahu alla 1 tonnini aastas, kuni aine on registreeritud (mis tahes tegutseja poolt).

Taaskasutusse võetud täitematerjalide täpse staatuse määratlemisel tuleb arvestada ka järgmist.

- Mõned sellistest materjalidest, nagu teatud räbud ja mitmesuguste sulatus- või metallurgiaprotsesside jäägid, on tavaliselt UVCB-ained. Siiski võib esineda ka juhtumeid, kus sellised ained on mitme koostisosaga ained (nt aine on tekkinud taaskasutuse käigus keemilise reaktsiooni tulemusena ning koosneb piiratud arvust koostisosadest).
- Mõned taaskasutusse võetud täitematerjalid võivad koosneda materjalidest, mis on REACH-määruse teiste sätete (eriti V lisa) kohaselt vabastatud registreerimise, allkasutaja ja hindamise kohustusest. Sellised on näiteks mineraalid (nt looduslikud kivid), või looduses esinevad ained, mis ei ole keemiliselt modifitseeritud ning mis ei vasta ohtlikuks aineks klassifitseerimise kriteeriumidele (nt puit).
- Juhul kui taaskasutusse võetud täitematerjal koosneb ühest põhikoostisosast (tõenäoliselt lisanditega), on tegu üht koostisosa sisaldava ainega. Mitmest koostisosast koosnevate ainete korral võidakse koostisosa käsitleda eraldi ainenähtena (st taaskasutusse võetud täitematerjal on segu) või ühe kompleksse UVCB-aine koostisosadena. Nagu märgitud jaotises 2.2.3, peab taaskasutusse võetud materjali tootja ise otsustama, kas taaskasutamistoimingu tulemusel tekkis aine eraldi ainenähtena (üht koostisosa sisaldav, mitut koostisosa sisaldav või UVCB) või segu koostisainena.

Taaskasutusse võetud agregaatide registreerimisstaatus määratlemisel võib osutada väga oluliseks päritolu teave, sest see võimaldab hinnata, mis koostisosad võivad materjalina esineda

ning kas neid tuleb käsitleda lisandite või eraldi ainetena. Jäätmete analüüsi on registreeritavate ainete määramiseks vaja üksnes juhul, kui vastavaid koostisosi esineb tavajuhul üle 20%⁴⁹ (või nende esinemine taaskasutusse võetud materjalis on ette nähtud – sellisel juhul peab taaskasutamise tegelev käitaja olema nende olemasolust teadlik).

Taaskasutusse võetud täitematerjalide tootjatel peab olema ka piisavat teavet ohtlike vähem oluliste koostisosade või lisandite identiteedi ja taaskasutusse võetud täitematerjalid sisalduvate koguste kohta, nagu on kirjeldatud lisandite jaotises (jaotis 2.2.3).

1.5. Taaskasutusse võetud polümeerid

Polümeeride taaskasutamise tegelev käitaja peab samuti identifitseerima mis tahes taaskasutusse võetud materjalis ettenähtud ained (nt polümeerse materjali välimuse ja/või füüsikalise-keemiliste omaduste korrigeerimiseks või parandamiseks lisatud ained), mis pärinevad taaskasutusse võetud polümeersedest materjalist. Ainete identifitseerimine võib olla võimalik valikulise taaskasutusse võtmise korral. Tahtlikult taaskasutusse võetud aineid ei saa käsitleda lisanditena, vaid neid tuleb käsitleda ainetena, mille puhul tuleb kontrollida, kas neile kehtib vastavalt REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktile d vabastus registreerimiskohustusest. Seetõttu on soovitatav käsitleda taaskasutusse võetud materjali segu koostisainena (nt pehme PVC valikulisel ringlussevõtul võib olla vaja teatud pehmenusained registreerida, kui need ei ole juba registreeritud).

Lisandite ja nende kontsentratsioonide skaala on suhteliselt lai. Taaskasutusse võetavas polümeersedes materjalis esialgselt esinevaid lisandeid ei ole vaja registreerida, sest nende olemasolu on kaetud tänu monomeeride registreerimisele. Mis tahes muid tahtmatuid taaskasutusse võetud polümeersedes aines esinevaid lisandeid (nt pigmendid, millel puudub taaskasutusse võetud materjali puhul varasem ettenähtud funktsioon, või lisandid, mis on lisatud pärast polümeeri tootmist) võib käsitleda lisanditena, kui nende kogus aines jääb alla 20%. Sellest suurema koguse korral tuleb koostisosa käsitleda ainenähtuna segus isegi juhul, kui selle esinemine aines ei ole tahtlik.

Taaskasutusse võetud polümeersedes materjalide registreerimisstaatus määratlemisel võib olla väga oluline päritolu teave, sest see võimaldab hinnata, mis koostisosad võivad materjalis esineda ning kas neid tuleb käsitleda lisandite või eraldi ainetena. Lisandid on ainete osad ning neid ei ole vaja registreerida (vt jaotis 2.2.4).

Taaskasutusse võetud polümeeride tootjatel peab siiski olema ka piisavat teavet ohtlike vähem oluliste koostisainete või lisandite identiteedi ja taaskasutusse võetud polümeeris sisalduvate koguste kohta, nagu on kirjeldatud lisandite jaotises (vt jaotis 2.2.4).

Analüüs ei ole vaja juhtudel, kus märkimisväärsed lisandeid ei ole ette näha (nt kui võetakse taaskasutusse puhtal kujul kasutatud polümeeri). Mõnel juhul võib olla võimalik taaskasutusse võetud polümeersedes toodet piisavalt iseloomustada ka päritolu arvestamata. Selleks, et taaskasutamise tegelevatel käitajatel oleks eri plasttoodetes kasutatud materjale lihtsam tuvastada, on kuus peamist ringlussevõetavat polümeeri märgistatud identifitseerimiskoodidega 1–6 ning kood 7 tähistab mis tahes muud (ringlussevõtmiseks sobivat või sobimatut) plasti. Iga koodi puhul on rakendatavad [standardsümbolid](#). Kuna ringlusse võetakse peamiselt kuut tüüpi

⁴⁹ Juhul kui selliste koostisosade hulk aines on regulaarselt piirilähedasel tasemel, on soovitatav käsitleda sellist koostisosa igaks juhuks eraldi ainenähtuna. Kui koostisosi on aines üle 20% üksnes harval juhul, üksikute partiide korral ja seda ei ole võimalik tavatingimustel ette näha, ei tule selliseid koostisosi käsitleda eraldi ainenähtuna. Samuti pole vaja kontrollida iga jäätmematerjali partiis selliste koostisosade esinemist.

polümeere, on teadmine, mis monomeere on polümeeri tootmisel kasutatud, väga kasulik. Kui koostis on tundmatu, on võimalik taaskasutusse võetud polümeere käidelda ka UVCB-ainetena.

Esimeses etapis võib hinnata, kas taaskasutamisprotsessi tulemusel tekib otse toode (st kui taaskasutusahelas on esimene mitte-jäätmeteks peetav materjal toode, mitte aine eraldi ainenäidis ega segu koostisainena). REACH-määruse järgi pole taaskasutusse võetud tootes esinevat polümeerset ainet vaja registreerida⁵⁰.

Järgides jaotises 2.6 kirjeldatud skeemi, tuleb taaskasutamisega tegeleval käitajal seejärel hinnata, kas taaskasutusse võetud polümeerid on REACH-määruse IV lisa või V lisa alusel registreerimiskohustusest vabastatud või kehtib neile mõni muu REACH-määruse vabastuskriteerium.

Kuigi REACH-määruse registreerimisnõuded ei kehti polümeeride kohta, tuleb teatud tingimustel polümeersete ainete tootjal või importijal registreerida polümeeride tootmiseks kasutatavad monomeerid ja muud ained vastavalt REACH-määruse artikli 6 lõikele 3. Sama moodi peavad ka taaskasutusse võetud polümeeride korral olema monomeerid ja muud ained registreeritud, et taaskasutusse võetud materjal vastaks REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d nimetatud vabastustingimustele. Monomeeris esinevad lisandid tuleb identifitseerida ja hinnata nii, et taaskasutusse võetud monomeerile oleks võimalik anda nii ohuprofiil kui ka klassifikatsioon ja märgistus.

Enamasti pärinevad polümeerijäätmed Euroopa Liidu turult ning seega on polümeeride taaskasutamisega tegelevad käitajad monomeeri(de) või mis tahes muu(de) REACH-määruse artikli 6 lõike 3 nõuetele vastava(te) aine(te) registreerimiskohustusest vabastatud, eeldusel et aine(d), millest polümeer on toodetud, on varem registreeritud. REACH-määruse artikli 31 või artikli 32 kohaselt peab taaskasutamisega tegeleval käitajal olema ka teavet monomeeri ohutuse kohta, sest monomeeri suhtes kehtib registreerimisnõue. Seetõttu tuleb arvesse võtta taaskasutusse võetud materjali koostisosade kogu kättesaadavat teavet.

1.6. Taaskasutusse võetud kummi

Üldiselt võib ka taaskasutusse võetud kummi, välja arvatud stüreenbutadieenkummi ja looduslik kautšuk, sisaldada täiteaine funktsiooniga aineid (tahm, ränidioksiid jne). Teisi taaskasutusse võetud kummis esinevaid koostisosi (nt pigmendid, lisaained, õlid), mida ei ole tahtlikult taaskasutusse võetud, tuleb käsitada lisanditena, kui neid esineb koostises alla 20% peamise koostisosa fraktsioonist⁵¹.

Taaskasutusse võetud kummi tootjatel peab olema ka piisavat teavet ohtlike vähem oluliste koostisosade või lisandite identiteedi ja taaskasutusse võetud materjalis sisalduvate koguste kohta, nagu on kirjeldatud lisandite jaotises (jaotis 2.2.4).

Algset kummitoodet mehaaniliselt ja/või keemiliselt töödeldes võib saada taaskasutusse võetud kummi, mis on ette nähtud kasutamiseks uues tootmisprotsessis. Taaskasutusse võetavad ained on peamiselt polümeerid, nagu nt stüreenbutadieenkummi ja kautšuk. Seetõttu kehtib eelmises jaotises toodud polümeeride taaskasutusse võtmise teave ka taaskasutusse võetud kummi kohta.

⁵⁰ Vt polümeeride juhend veebilehel http://guidance.echa.europa.eu/docs/guidance_document/polymers_en.htm.

⁵¹ Rehvidest pärineva taaskasutusse võetud kummi jaoks on rehvitööstus töötanud välja üksikasjaliku loendi taaskasutusse võetavatest ainetest, mis võivad tõenäoselt ületada lisandi 20% piirnõuet. See loetelu on Euroopa rehvi- ja kummitootjate liidu (European Tyre and Rubber Manufacturers Association) taaskasutusse võetud kummi juhendis (olemas veebilehel www.etrma.org). Juhend sisaldab viiteid avaldatud dokumentidele, millest võib olla abi taaskasutusse võetud ainete ja lisandite kontsentratsioonide hindamisel.

Kummijäätmeid võidakse kasutada vahetult toote tootmiseks, kui need lisatakse põhikummile ja vormitakse tooteks. Sellisel juhul ei rakendu edasised registreerimismõõdud, välja arvatud juhul, kui on nähtud ette ainete eraldumine tootest (vt jaotis 2.2.3.1). Kui tootes esinev kummi vastab polümeeri määratlusele, ei kehti selle suhtes ühtegi registreerimiskohustust. Järgides jaotises 2.6 kirjeldatud töö käiku, tuleb taaskasutamisega tegeleva käitaja hinnata, kas materjalile kehtib mõni muu REACH-määrusest tulenev vabastus.

Teiste kummile lisatud ainete, näiteks täiteainete (tahm, ränidioksiid, jne), korral tuleb dokumentaalselt tõendada, et need ained vastavad REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d toodud vabastustingimustele.

Taaskasutamisega tegelev käitaja peab tagama, et taaskasutusse võetud aine kasutusala oleks kaetud esialgse aine registreerimisega, mis on taaskasutusse võetud kummi puhul tavaline. Sellisel juhul võib varem registreeritud sama aine kohta kättesaadav ohutusteave olla asjakohane ja piisav ka taaskasutusse võetud kummi puhul. Sama ei pruugi kehtida lisandite (nt pigmentide, lisaainete) kohta, sest esialgse aine kemikaaliohutuse hinnang võib kehtida üksnes kindlal otstarbel. Taaskasutamisega tegelevad käitajad peavad koguma teavet taaskasutusse võetud materjali koostise kohta, et tuvastada võimalikke ohte ning otsustada, kas registreeritud aine ohutusteave kehtib ka taaskasutusse võetud aine kohta.

1.7. Taaskasutusse võetud baasõlid

Taaskasutusse võetud baasõlid⁵² on vastavalt ainete REACH-määruse kohaselt identifitseerimise ja nimetamise juhendile tavaliselt UVCB-ained. Baasõlidega tegelev tööstussektor järgib seda tava. Sellistele ainetele osutatakse tavaliselt kui baasõlidadele ja neid identifitseeritakse võimaluse korral sobivate EINECS numbrite alusel.

Tahtlikult taaskasutusse võetud baasõlised tuleb käsitleda ainetena, mille puhul tuleb kontrollida, kas neile kehtib REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d alusel vabastus registreerimiskohustusest. Baasõlid ei ole kaetud REACH-määruse IV või V lisas toodud vabastustega. Seda tüüpi taaskasutuse tulemuseks ei ole tavaliselt toode. Tõenäoselt ei kehti baasõlidade kohta ükski teine vabastus peale REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d toodu. Taaskasutusse võetud baasõlised kirjeldatakse EINECS kannete alusel, kui nende kui UVCB-ainete omadused ühtivad vastava aine identiteediga (vt jaotis 2.2.3.2).

Baasõlidade taaskasutamisprotsess on suhteliselt keerukas, kui taaskasutusse soovitakse võtta algsel otstarbel. Sellise taaskasutamisprotsessi tõttu ei sisaldu baasõlised koostisosas, mis ei ole pärit baasõlist endast. Kui selliseid koostisosasid siiski esineb, on nende kontsentratsioon tunduvalt väiksem kui 20%⁵³. Taaskasutusse võetud baasõlid on väga sarnased esialgsete baasõlidadega, mistõttu on võimalik määrata taaskasutusse võetud aine samasus ning rakendada REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti d vabastusi, eeldusel et vajalik teave on taaskasutamisega tegeleva käitaja käsutuses.

Ebatäielike taaskasutamisprotsesside tulemusel saadakse esialgsest baasõlist halvema kvaliteediga taaskasutusse võetud baasõlid, kuigi peamised lisandid on eemaldatud. See võib olla tingitud näiteks polüaromaatsete süsivesinike olemasolust aines. Ebatäielike taaskasutamisprotsesside tulemusel saadud taaskasutusse võetud baasõli ja varem registreeritud aine samasust võib olla keeruline määrata, sest esialgse aine kasutamisel

⁵² Baasõli mõiste hõlmab ka määrdeõli mõistet. Määrdeõli mõistet ei tohiks ajada segamini määrdeaine mõistega. Termin „määrdeõli” viitab baasõlidade ja lisaainetest valmistatud segudele. Terminit „määrdeõli” kasutatakse ka kõrgrafineeritud baasõli ja vedela määrdeõli tähistamiseks (vt CONCAWE toote andmik 97/108, kus on toodud baasõlidade nimekirja).

⁵³ NB! Baasõlid võivad olla tugevalt saastunud polüklooritud bifenüülide (PCB) või muude saasteainetega. Sellisel juhul, isegi kui koostisosade kontsentratsioon on tunduvalt väiksem kui 20%, ei ole baasõli taaskasutus või (kordus)kasutamine lubatud (nt PCB lubatud kogus võib olla 50 ppm).

esinevate aurustumis- ja põlemisprotsesside käigus võib aineid olulisel määral eralduda või lisanduda. Põhimõtteliselt on aga ka sel juhul võimalik, et sellisele taaskasutusse võetud ainele kehtivad REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d toodud vabastused, tingimusel et taaskasutamise tegevust tegelev käitaja suudab tuvastada ainete samasuse ning omab vajalikku teavet.

Üldiselt ei pruugi taaskasutusse võetud baasõlide kindlaksmääratud kasutusala olla samad mis esialgse aine registreerimisel märgitud. Taaskasutamise protsessist olenevalt võib taaskasutusse võetud baasõlised endiselt kasutada samal eesmärgil või kütustena, kui nad on kaotanud oma määrdeomadused.

1.8. Taaskasutusse võetud lahustid

Taaskasutusse või ringlussevõetud lahusteid tuleb ainult vastavalt ainete REACH-määruse kohaselt identifitseerimise ja nimetamise juhendile nimetada kas eraldi aineks või UVCB-aineiks. Seda tava järgivad selliseid lahusteid tootvad tööstussektorid.

Praeguses kontekstis on taaskasutusse võetud lahustid materjalid, mis kõik on esialgselt tööstuslikult kasutatud süsivesinikud, hapnikuga küllastatud süsivesinikud ja halogeenitud süsivesinikud. Käesoleva klassifikatsiooni kohaselt on paljud lahustid üksikud keemilised ained nagu atsetoon või toluen, kuid esineb ka hulk UVCB-aineid, sealhulgas näiteks nafta destillaadid.

REACH-määruse artikkel 2 lõige 7 punkt d on nii asjakohane kui ka kohalduv enamiku taaskasutusse võetud lahustite puhul vastavalt kõige tavalisematele EINECS numbritele, mida on selliste ainete eelregistreerimisel kasutatud. Tõenäoselt ei kehti nende kohta ükski teine vabastus peale REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punktis d toodu. Lahustid ei pruugi alati olla kaetud REACH-määruse IV või V lisa vabastustega. Seda tüüpi taaskasutamise tulemuseks ei ole tavaliselt toode.

Taaskasutusse võetud aine ja registreeritud aine samasust on võimalik täpselt kindlaks määrata paljude lahustite andmete abil. Tavaliselt ei esine tänu kasutatavale taaskasutamise protsessile koostisosi, mis ei ole pärit lahustist endast. Selliste koostisosade esinemise korral on aga nende kontsentratsioon tunduvalt väiksem kui 20%. Samas on võimalik taaskasutusse võtta segatud aineid koos üksikainetega, kus üksikained on samasuse hindamiseks täpselt määratletud. Sellisel juhul tuleb tulemust käsitleda seguna.

Lahustite kindlaksmääratud kasutusala on üldjuhul samad mis esialgselt registreeritud aine puhul, kuid korduskasutamisel (nt farmaatsiatööstuses) võivad esineda teatud piirangud.

2. LISA: LÜHENDID JA MÕISTED

Aine	Looduslik või tootmismenetluse teel saadud keemiline element või selle ühendid koos püsivuse säilitamiseks vajalike ja tootmismenetlusest johtuvate lisanditega, välja arvatud lahustid, mida on võimalik ainest eraldada, mõjutamata aine püsivust või muutmata selle koostist
Allkasutaja	Ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole tootja või importija, kuid kes kasutab ainet aigena või segu koostisainena oma tööstusliku või kutsealase tegevuse käigus. Levitaja või tarbija ei ole allkasutajad. REACH-määruse artikli 2 lõike 7 punkti c kohaselt vabastatud reimportijat käsitatakse allkasutajana.
CAS-number	Chemical Abstracts Service (CAS) registrinumber
CMR-aine	Kantserogeenne, mutageenne või reproduktiivtoksiline aine
CSA	Kemikaaliohutuse hindamine
CSR	Kemikaaliohutuse aruanne
EINECS	Euroopa olemasolevate kaubanduslike ainete loetelu
ELINCS	Euroopa teavitatud uute keemiliste ainete loetelu
EMP	Euroopa Majanduspiirkond. Võimaldab EMP EFTA riikidel (Norra, Island ja Liechtenstein) osaleda siseturul vastavalt sellele, kuidas nad kohalavad siseturu vastavat õigustikku. Kõik uued ühenduse asjaomased õigusaktid kaasatakse dunaamiliselt asutamislepingusse ning see kehtib kogu EMP ulatuses, tagades sellega siseturu ühtsuse.
EÜ loetelu / EÜ nr	EÜ loetelu koosneb kolmest ainete koondloetelust varasemast ELi kemikaale reguleerivast raamistikust: EINECS, ELINCS ja NLP loetelu. EÜ loetelu on ainet identifitseeriva EÜ numbri allikas.
Faasiaine*	Aine, mis vastab vähemalt ühele järgmistest kriteeriumidest: a) aine on kantud Euroopa olemasolevate kaubanduslike ainete loetellu (EINECS); b) tootja tootis ainet ühenduses või riikides, mis ühinesid Euroopa Liiduga 1. mail 2004, kuid tootja või importija ei viinud seda turule kordagi enne REACH-määruse jõustumist; c) tootja või importija viis aine turule ühenduses või riikides, mis ühinesid Euroopa Liiduga 1. mail 2004, samuti ajavahemikus 18. september 1981 kuni 31. oktoober 1993 (kaasa arvatud) ning enne REACH-määruse jõustumist käsitleti seda teavitatud aigena vastavalt direktiivi 67/548/EMÜ (muudetud direktiiviga 79/831/EMÜ) artikli 8 lõike 1 esimesele taandele, kuid see aine ei vasta direktiivis 67/548/EMÜ (muudetud direktiiviga 92/32/EMÜ) sätestatud polümeeri määratlusele eeldusel, et tootjal või importijal on eelnenu kohta dokumentaalsed tõendid.
Importija	Ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab impordi eest
IUPAC	Rahvusvaheline Puhta Keemia ja Rakenduskeemia Liit
Kandidaatainete loetelu	Autoriseerimisele kuuluvate väga ohtlike ainete (SVHC)) loetelu
Kokkupuutestsenaarium	Tingimuste kogum, mis kirjeldab aine tootmist või kasutamist selle elutsükli vältel ning seda, kuidas tootjad või importijad ohjavad või soovivad allkasutajal ohjata sellekokkupuudet inimeste ja keskkonnaga. Kokkupuutestsenaariumid võivad hõlmata ühte konkreetset protsessi või

	kasutusala või vajaduse korral mitmeid protsesse ja kasutusalasid.
Mittefaasiaine	Aine, mille kohta ei kehti REACH-määruses faasiainete jaoks ettenähtud üleminekukord ning mis tuleb registreerida
PBT-aine	Püsiv, bioakumuleeruv ja toksiline aine vastavalt REACH- määruse XIII lisa määratlusele
PCB	Polüklooritud bifenüülid
Piirang	Tootmisele, kasutamisele või turuleviimisele kehtestatud mis tahes tingimus või keeld
REACH	Kemikaalide registreerimine, hindamine, autoriseerimine ja piiramine
Toode	Ese, millele antakse tootmise käigus teatud kuju, pinnaviimistlus või kujundus, mis määrab tema funktsiooni suuremal määral kui tema keemiline koostis
Tootja	Ühenduses asutatud füüsiline või juriidiline isik, kes toodab ainet ühenduse piires
Segu	Kahest või enamast ainest koosnev segu või lahus
SVHC	Väga ohtlik aine, mis vastab REACH- määruse artikli 57 kriteeriumidele
vPvB-aine	Väga püsiv ja väga bioakumuleeruv aine vastavalt REACH-määruse XIII lisa määratlusele
XIII lisa	Püsivate, bioakumuleeruvate ja toksiliste ainete ning väga püsivate ja väga bioakumuleeruvate ainete identifitseerimise kriteeriumid
XIV lisa	Autoriseerimisele kuuluvate ainete loetelu
XVII lisa	Teatud ohtlike ainete, segude ja toodete tootmise, turuleviimise ja kasutamise piirangud

European Chemicals Agency
P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki
<http://echa.europa.eu>